Porvoo
Kirkonmäki
arkeologinen kaivaus
2017

Ville Laakso

MIKROLIITTI Oy
PIENI TEHOKAS TERÄVÄ
ARKEOLOGISET TUTKIMUKSET
TAIDOLLA VUODESTA 1988

Tilaaja: Porvoon seurakuntayhtymä

Sisältö

Perustiedot 2
Kaivaus 4
Yleiskartat 5
Kaivausalueet ja koekuopat 5
Korkeusvaaitukset 7
Haudat 8
Kesäkuu 2017 9
Menetelmät 9
Koekuoppa 3 10
Koekuoppa 4 10
Koekuoppa 6 11
Koekuoppa 7 13
Koekuoppa 8 13
Koekuoppa 9 15
Koekuoppa 10 16
Tulkinnat 17
Loka–marraskuu 2017 17
Menetelmät 17
Yleiset havainnot 18
Alue 1 18
Alue 2 18
Alue 3 19
Alue 4 20
Alue 5 21
Ojat 21
Rakenne 1 22
Hautaukset 26
Hautakartat 26
Haudat 1- 33 kuvaukset 28
Päätelmät 49
Luettelo maanäytteistä 51
Yleis- ja työkuvia 51
Lähteet 53
Löydöt 54

Kansikuva: Kaivausaluetta etualalla – koilliseen.

Perustiedot

Alue: Porvoon kirkon ja kirkkopihan länsipuolella Välikatu 19:n sisäpiha. Tutkittu pinta-ala 58 m^2 ja koekuopat n. 6 m^2, yhteensä n. 64 m^2. Pohjaan tukittiin vain maalämpökaivojen paikat kaikkiaan 13 m^2, muu alue kaivettiin n. 1,2 m syvyyteen.

Tarkoitus: Tutkia pois asennettavien maalämpökaivojen ja maalämpöputkistojen kohdat.

Työaika: Kenttätyöaika 13.–16.6., 10.–20.10. ja 6.–13.11.2017.

Kustantaja: Porvoon seurakuntayhtymä.

Tutkimuslupa: 09.06.2017 MV/83/05.04.01.02/2017 ja 05.10.2017 MV/83/05.04.01.02/2017

Tekijät: Mikroliitti Oy. **Tutkimuksen johtaja** *Ville Laakso.* **Muu henkilökunta:** *Juuso Koskinen, Johanna Roiha, Timo Sepänmaa,* syksyllä lisäksi *Janne Soisalo*. Muutamana päivänä paikalla tekivät mittaustöitä *Timo Jussila* ja *Teemu Tiainen*. Jussila hoiti myös kaivauksen organisoinnin sekä liki päivittäin huolehti kaivauksen infrastruktuurista, mutta ei osallistunut varsinaiseen kaivaus- ja tutkimustyöhön. Raportin kartat ja taitto Timo Jussila. Löytöjen käsittely Juuso Koskinen, joka avusti myös raportin koostamisessa.
Konservointi: *Konservointipalvelu Löytö Oy* (erillinen raportti).
Osteologinen analyysi *Anne-Mari Liira* (erillinen raportti).
Maanäytteiden tutkimus *Mia Lempiäinen-Avci* (erillinen raportti).

Löydöt: KM 41578, diar. 20.8.2018.

Tulokset Vuonna 2017 tutkitut alueet ovat täynnä historiallisen ajan hautauksia. Osa ehjiä, osa eri tavoin tuhoutuneita. Alueen pohjoisosassa oli yllättävän runsaasti (oletettuja) polttohautoja. Kaikkiaan tutkittiin 33 hautaa. Alueen eteläosassa havaittiin kivitiilirakenteen jäännös – mahdollinen rakennuksen tai pengerryksen perusta.

Ilmakuva kirkonmäestä (Maanmittauslaitos 2018). Kaivausalueet kirkon länsipuolella, merkitty sinivalkoisella ja koekuopat sinipunaisella.

Selityksiä: **Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-GK26** koordinaatistossa. Ilmakuva on Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta helmikuussa 2019. Kaivauksen yleiskartat perustuvat Porvoon kaupungin kantakarttaan. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon, eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat ovat digitaalisia ja ne ovat tallessa Mikroliitti Oy:n serverillä ja Ville Laaksolla.

Kaivaus

Porvoon seurakuntayhtymä suunnitteli v. 2017 kirkkoon asennettavaksi maalämmön. Sitä varten täytyy kirkon lähelle asentaa kymmenkunta maalämpökaivoa ja niiden välille tulo- ja poistoputket. Ainoa alue mihin kaivot voidaan kohtuullisen helposti asentaa, on kirkkopihan länsireunan ja Välikatu 19 talon välinen piha-alue. Museovirasto antoi hankkeesta lausunnon 14.12.2016 (MV/192/05.01.02/2016), jossa edellytettiin kaivonpaikkojen arkeologista tutkimusta ja putkikaivantojen tekemistä valvonnassa.

Suunniteltujen kaivonpaikkojen kohdalla päätettiin ensin tehdä koekaivaus, sen arvioimiseksi kuinka mittaviin tutkimuksiin on syytä varautua ja että kaivonpaikkoja voidaan tarvittaessa siirtää, jos suunniteltujen kohdalla on runsaasti arkeologisesti merkittävää tutkittavaa.

Koekaivaus tehtiin kesäkuussa (13.-16.6.). Tuolloin oli tarkoitus tehdä koekuopat kaivon paikkojen kohdille. Koekaivauksessa todettiin hetimiten, että kaivonpaikkojen kohdalla on runsaasti hautauksia n. 60-80 cm syvyydeltä alkaen ja että kairauksien perusteella niitä on ainakin 1.8 m syvyyteen. Samoin oli oletettavissa että myös kaivojen välisten putkikaivantojen kohdalla tilanne on sama ja että n. metrin syvyyteen kaivettavia putkikaivantoja on turha kaivaa valvonnassa, koska se tulisi todennäköisesti keskeytymään pian alettuaan. Seitsemän koekuopan kaivamisen ja maan käsikairausten jälkeen kävi täysin selkeästi ilmi, että kaikki kaivonpaikat ja kaivannot, jotka sijaitsevat pihan nurmikkoalueella vaativat täyden arkeologisen tutkimuksen. Koekaivaus keskeytettiin ja asiasta neuvoteltiin työn tilaajan ja Museoviraston kanssa.

Tilaaja teki uuden kaivosuunnitelman, jossa oli tarkoitus minimoida kaivojen välisten putkikaivantojen pituus nurmialueella ja jossa pyrittiin sijoittamaa mahdollisimman monta kaivoa pihan nurmialueen itäpuolelle, pihakäytävien kohdille, jossa (ehjien) hautauksien määrän oletettiin olevan huomattavasti vähäisempi kuin pihan itäosan nurmialueelle, minne lähes kaikki kaivot oli alun perin suunniteltu rakennettavaksi. Uudessa, syyskuussa valmistuneessa suunnitelmassa nurmialueelle sijoitettavat kaivot asennetaan kolmeen kohtaan aivan vierekkäin ja niiden välille yksi suora putkilinja ja loput kaivot asennetaan pihan hiekkakäytävien kohdalle.

Uuden suunnitelman ja Museoviraston kanssa käytyjen keskusteluiden jälkeen Mikroliitti Oy teki uuden tutkimussuunnitelman ja haki Museovirastolta uuden tutkimusluvan 2.10.2017. Tutkimussuunnitelmassa kaivojen paikat esitettiin tutkittavaksi asennettavien lämmönsiirtoputkien määräsyvyyteen (1 m) runsaan neliömetrin laajuudelta (maalämpöä rakennettaessa kaivonpaikkojen kohdilla metrin syvyyden jälkeen ei tarvitse maata kaivaa vaan kaivot tehdään poraamalla). Lämmönsiirtoputkilinja kaivettaisiin n. 60-70 cm leveänä metrin syvyyteen.

Kaivaus aloitettiin 10.10.2017. Sen aikana todettiin, että kaivojen paikkoja on tutkittava suunniteltua hieman laajemmin mm. koska kaivon poraukseen tarvittaisiin laajempi kaivanto kuin alun perin kaavailtu 1 m^2 ja että kaivojen kohdilla on syvälle ulottuvia ja merkittäviä hautauksia jotka tulisivat pienessä kaivannossa vain osin tutkituiksi. Myös lämmönsiirtolinjojen kaivannon leveys osoittautui epärealistiseksi. Tilanteesta neuvoteltiin tilaajan ja Museoviraston kanssa ja todettiin, että kaivojen paikat – nurmialueella missä on hautauksia – tutkitaan aivan pohjaan ja niin laajoina, että niiden kohdille ainakin syvemmällä osuvat hautaukset tulisivat kokonaan tai lähes kokonaan tutkituiksi. Päätettiin, että lämmönsiirtoputkien kaivantojen paikat tutkittaisiin metrin levyisinä runsaan metrin syvyyteen (ne kaivettiin sitten 1,2 m syvyyteen). Kaivaus jatkui sitten 6.11. alkaen jolloin se tehtiin loppuun viimeisten suunnitelmien mukaisesti.

Koska maalämmön rakentamisajankohta ei ollut kaivauksen päätyttyä vielä selvillä, tutkitut kaivannot täytettiin. Tutkimuksen jälkeen putkikaivantojen pohjalle asetettiin harsokangas, sekä merkkinauhaa ristiin rastiin varmistamaan se, että maalämpöä rakennettaessa sitä syvemmälle ei vahingossakaan kaivettaisi. Tutkitut kaivonpaikat ja lämmönsiirtoputkien linjat merkittiin aurausmerkein, niin että kaivot ja putket varmuudella sitten kaivettaisiin tutkittuihin kohtiin.

Kaivausdokumenteissa pohjaan kaivetut kaivojen paikat ovat *alueet 1-5* ja runsaan metrin syvyyteen tutkitut putkistokaivantojen paikat ovat *ojat 1-4*.

Yleiskartat

Kaikki kartat ja mittaukset ovat ETRS-GK26-koordinaatistossa ja N2000-korkeusjärjestelmässä. Kenttätyön aikaisina takymetrin kiintopisteinä käytettiin Porvoon kaupungin mittausosaston kaivausta varten paikalle asentamia kiintopisteitä.

Kaivausalueet ja koekuopat

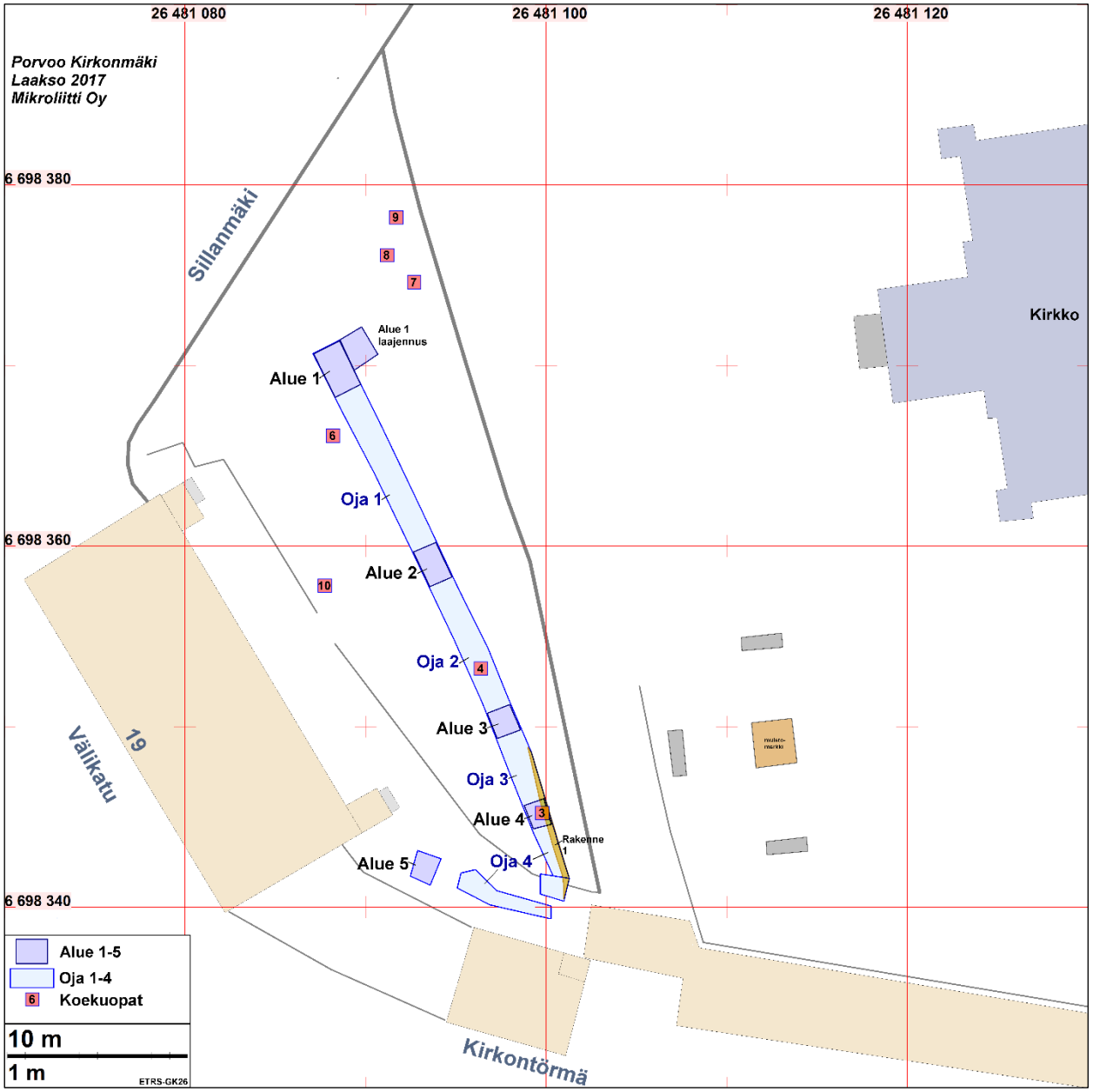

Rakennukset ruskealla. Kivipenkereet harmaalla viivalla. Kaivausalueet sinisellä. Koekuopat punainen neliö

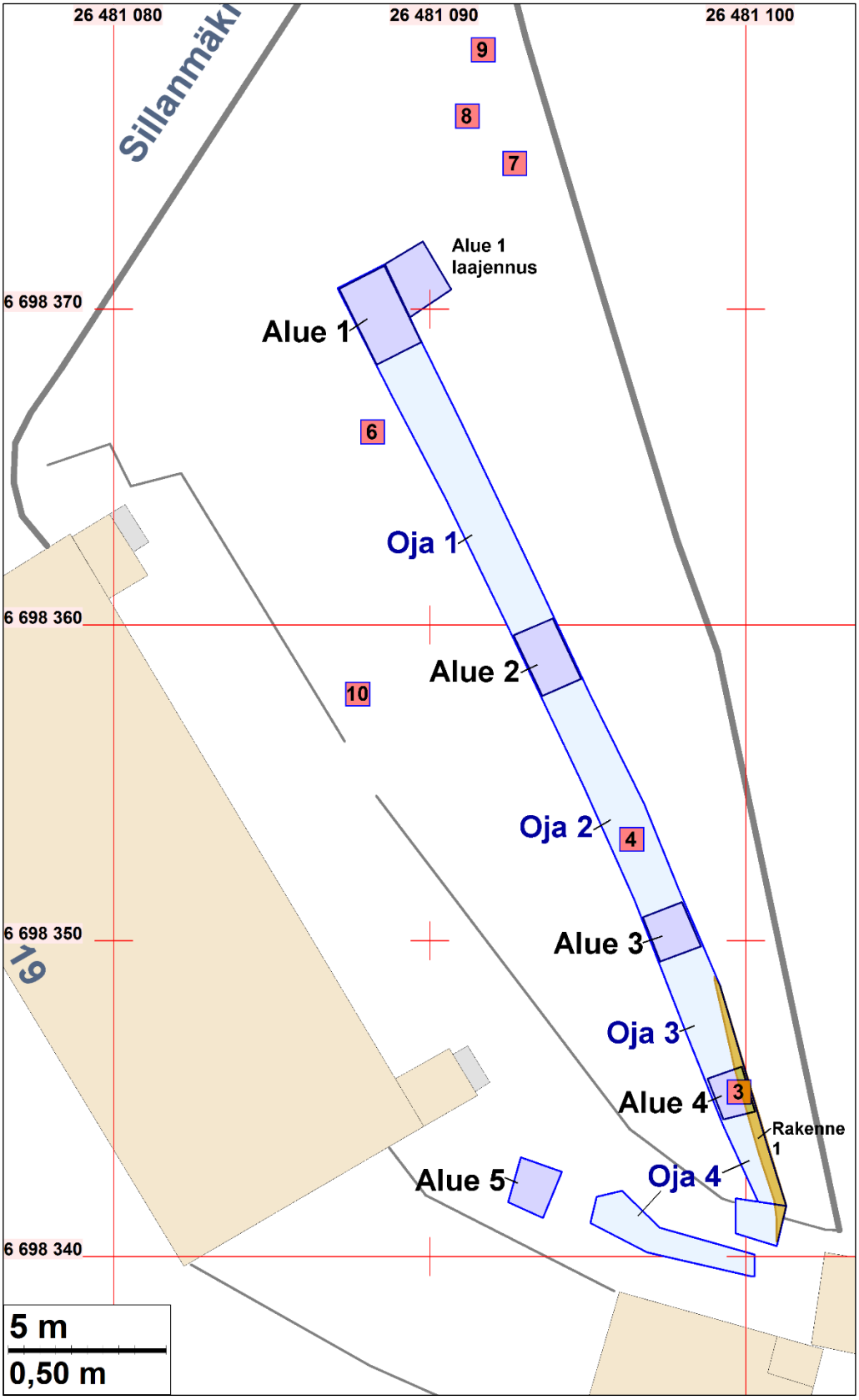

kaivausaluekartta 1:200 (kun A4 tulostus ilman skaalausta)

Korkeusvaaitukset

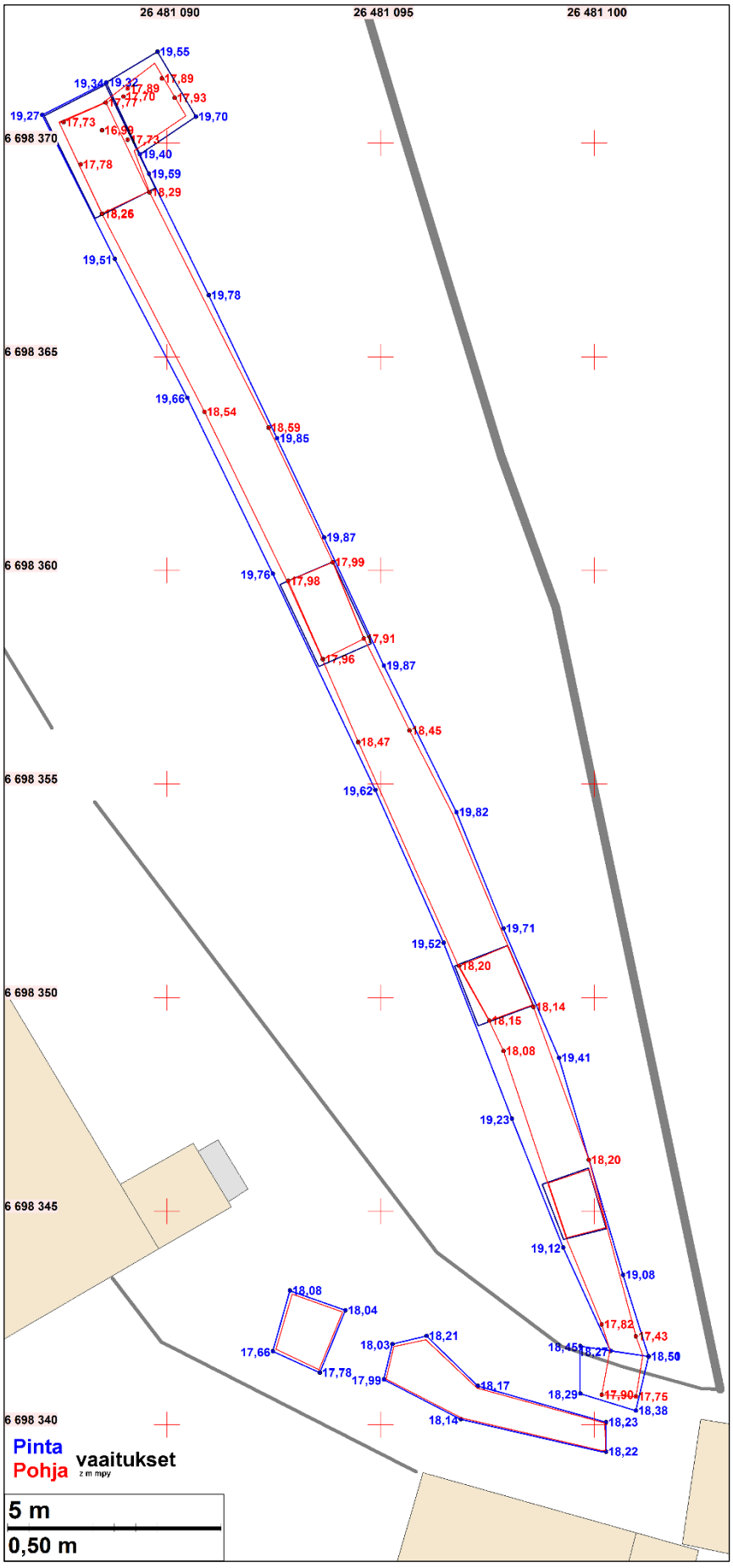

Pinta- ja pohjavaaitukset z m mpy. kaivausalueiden rajat pinnassa ja pohjassa.

Mittakaava 1:150 (kun A4 tulostus skaalaamattomana)

Haudat

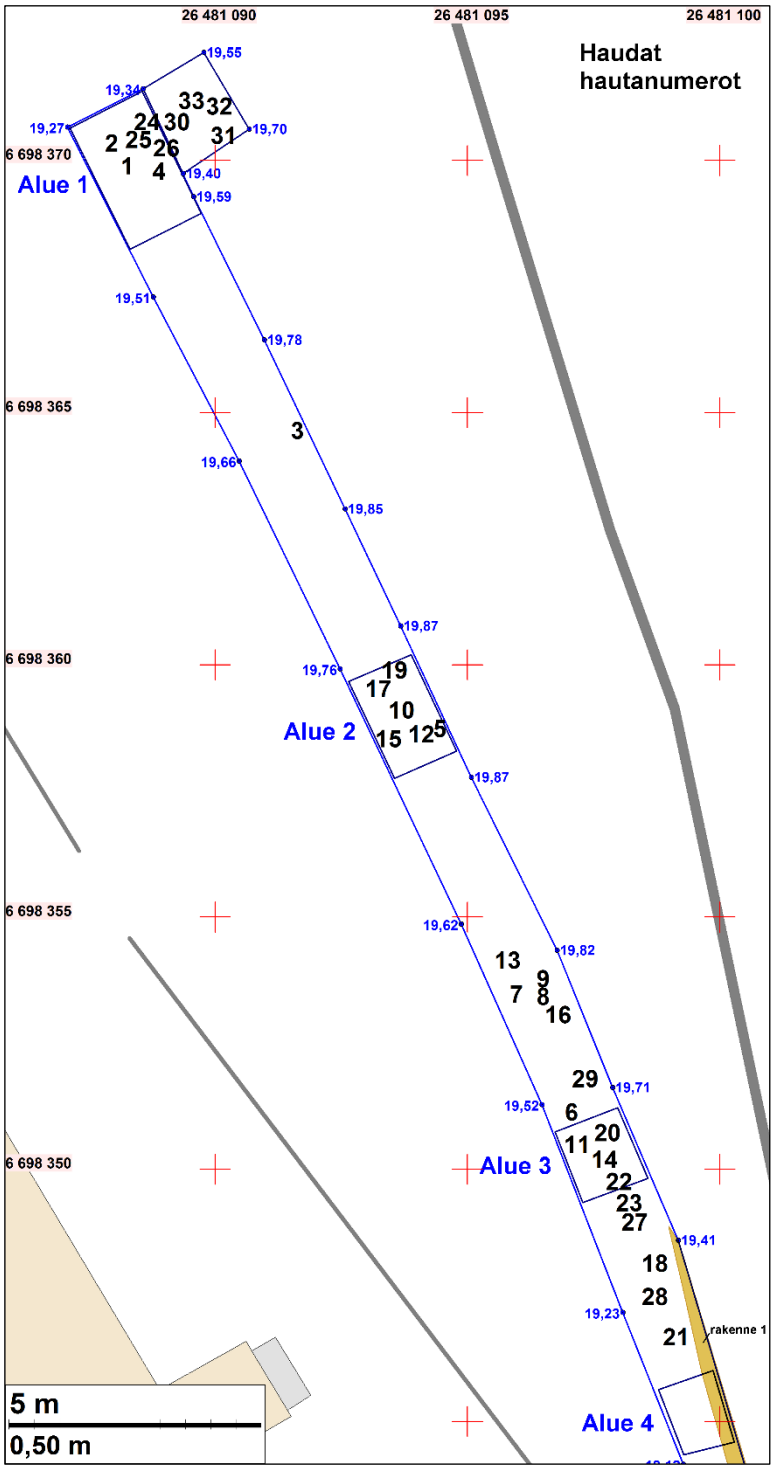

Hautojen sijainti.
Tarkemmat kartat haudoista luvussa ”Hautaukset”
Mittakaava 1:150 (kun A4 tulostus skaalaamattomana)

Kesäkuu 2017

Alue on länteen laskevaa rinnettä, jonka itäpuolella on pystysuora kivetty penger ja länsipuolella toinen samanlainen. Alueen pohjoisosassa on ollut viimeksi lasten leikkipaikka liukumäkineen ja hiekkalaatikoineen.

Kuva 13.6. Tutkimusalueen eteläosaa. Pohjoisesta.

Kuva 13.6. Alueen pohjoisosaa. Pohjoiskoillisesta.

Menetelmät

Koekuopat on tässä raportissa numeroitu alkuperäisen työsuunnitelman mukaisesti. Koska koetutkimuksen tavoitteet täyttyivät jo ennen kaikkien koekuoppien avaamista, jätettiin alkuperäisen suunnitelman mukaiset koekuopat 1, 2 ja 5 kokonaan avaamatta.

Avattujen koekuoppien laajuus oli 1 x 1 m. Niiden sivut olivat suurin piirtein pääilmansuuntien mukaiset. Kuopat kaivettiin lapiolla. Niistä kaivettua maata seulottiin otoksenomaisesti ja prospektoitiin metallinilmaisimella.

Koska koekuoppia ei kaivettu puhtaaseen pohjamaahan saakka, niiden pohjat peitettiin kaivauksen päättyessä suodatinkankaalla. Sen yläpuolelle tuotiin maata noin 30 cm:n paksuudelta ja ao. tasolle asetettiin punavalkokuvioista muovista huomionauhaa. Kuoppien kulmiin asetettiin pystyyn muoviset punaiset aurauskepit siten, että niiden yläreuna ulottui 5–10 cm nykyisen maanpinnan alapuolelle. Tämän jälkeen kuopat täytettiin.

Koekuoppa 3

Koekuopan itäreunalta tuli 20 cm:n syvyydellä esille seitsemän vaakatasossa olleen tiilen muodostama rakenne. Paikalla oli näkyvissä ainakin kahden rinnakkaisen tiilen muodostama rivi, joka jatkui idässä koekuopan leikkaukseen. Tiilet olivat pohjakaavaltaan suurin piirtein neliömäisiä ja niiden sivujen pituus oli 12–14 cm ja paksuus 4 cm. Tiiliä oli vain yhdessä kerroksessa ja niiden alla näkyi sekoittunutta maata, jossa oli tiilenpaloja, fajanssia, punasavikeramiikkaa, irrallisia ihmisen luita sekä hieman palaneita luita. Rakenne jätettiin purkamatta.

Muuta osaa koekuopasta kaivettiin syvemmälle. 35 cm:n syvyydessä alkoi tiilimurskakerros, jossa oli joitain liki kokonaisia tiiliä sekä joitain paikalleen hajonneita. Osa tiilistä oli varsin johdonmukaisesti vaakatasossa. Samalla syvyydellä tuli kuopan pohjoislaidassa esiin kaksi luonnonkiveä, jotka oli muurattu yhteen laastilla. Ympärillä erottui laajempi, joskin epäyhtenäinen, laastikerros.

Ilmeisten rakenteiden välissä voitiin kaivausta jatkaa noin 50 cm:n syvyydelle, jossa erottui edelleen täysin sekoittunutta maata. Rakenteiden vuoksi kuopan kaivaminen lopetettiin tässä vaiheessa.

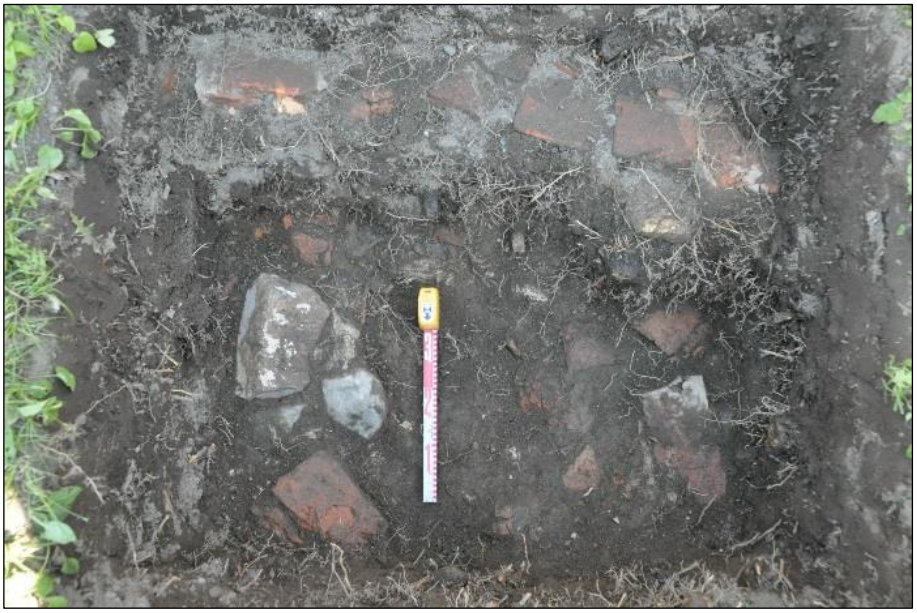

Kuva 15.6. 20 cm:n syvyydessä esille tullutta rakennetta kuvan yläreunassa. Koekuopan muu osa kaivettu syvemmälle. Lännestä.

Koekuoppa 4

Sekoittuneessa maassa oli palamattomia irtoluita, tiiltä, laastia, lasia, fajanssia, historiallisen ajan punasavikeramiikkaa sekä hieman palaneita luita.

Metrin syvyydellä tuli kuopan itäreunalta esille paikallaan oleva hautaus, josta kaivausalueelle osui selkänikamia, kylkiluita sekä oikean kyynärvarren luiden proksimaalipäät. Hauta jatkui idässä kaivausalueen leikkaukseen. Selkänikamien yläpinta oli 103 cm:n syvyydessä. Kyseessä on karkeasti itä–länsi-suuntainen hautaus, jossa vainajan pää on ollut lännessä. Se jätettiin paikoilleen kaivauksen päättyessä.

Kaivauksen päättyessä kuoppa oli kaivettu seuraavaan syvyyteen: kaakkoisnurkka 108 cm, lounaisnurkka 90 cm, luoteisnurkka 95 cm, koillisnurkka 104 cm. Maa oli koko matkalla sekoittunutta humuksensekaista hiekkaa. Noin 60 cm:n syvyydeltä alaspäin sen väri oli hieman vaaleampaa kuin yläosassa.

Kuva 15.6. Koekuoppa 4:n pohja kaivauksen päättyessä noin metrin syvyyteen. Lännestä.

Kuva 15.6. Koekuoppa 4:n eteläleikkaus. Pohjoisesta.

Koekuoppa 6

Koekuopan maa oli kauttaaltaan sekoittunutta. Itäreunasta tuli 90–125 cm:n syvyydessä esille runsaasti tiilenpaloja. Niiden asennot vaihtelivat, eivätkä ne vaikuttaneet muodostavan alkuperäisessä asemassaan olevaa rakennetta.

Kuopan keskikohdalta tuli 140 cm:n syvyydellä esille kallo, joka kaikesta päätellen oli irrallaan sekoittuneessa maassa. 143 cm:n syvyydellä tuli heti kallon itäpuolelta esille 22 cm:n pituinen kapea puujäännös, jonka suunta oli 360 gon. Puujäännökseen liittyi ilmeinen arkunnaula. Ky-

seessä on erittäin todennäköisesti arkun länsipääty ja siten edelleen itään kaivausalueen ulkopuolelle jatkuva hauta *in situ*. Kokonaisuus jätettiin paikalleen kaivauksen päättyessä.

Samalla syvyydellä koko kuopan pohja oli edelleen sekoittunutta maata. Kairanpistojen perusteella puhdas maa alkaa tällä kohdalla noin 180 cm:n syvyydessä.

Kaivauksen päättyessä kuoppa oli kaivettu seuraavaan syvyyteen: kaakkoisnurkka 98 cm, lounaisnurkka 140 cm, luoteisnurkka 148 cm, koillisnurkka 103 cm. Eteläleikkauksen maakerrokset: (cm): 0–70 tummanharmaa humuksensekainen hiekka; 70–145 hieman edellistä vaaleampi harmaa humuksensekainen hiekka.

Kuva 15.6. Koekuoppa 6 noin 143 cm:n syvyydellä. Keskellä irrallinen kallo ja sen yläpuolella ilmeistä arkun länsipäätyä. Lännestä.

Kuva 15.6. Koekuopan 6 eteläleikkaus. Pohjoisesta.

Koekuoppa 7

Kuopan maa oli kauttaaltaan sekoittunutta ja hiilipitoista. Maasta seulottiin otos. Löytöinä kerättiin runsaasti palanutta ja palamatonta luuta, tiilenpaloja, laastia, taso- ja astialasia, rautanauloja sekä historiallisen ajan keramiikkaa, mm. valkopintaisia kaakelinpaloja.

Kuopasta tuli noin 50–70 cm:n syvyydessä esille kivirakenne, joka saattaa olla perustuksen jäännös tai mahdollisesti jonkin tyyppinen vesikouru. Maa oli kivien kohdalla tummempaa kuin ympäristössään. Kivien luona oli runsaasti laastia ja tiilenpaloja ja nuorehkolta vaikuttanutta tasolasia sekä fajanssia. Suurin kivi oli kooltaan 40 x 30 cm. Rakenne jatkui mahdollisesti pohjoiseen ja/tai koilliseen kirkkomaan kivipengerryksen alle. Rakennetta ei purettu eikä kuoppaa kaivettu syvemmälle.

Kuva 14.6. Koekuoppa 7:n kivirakennetta kaivauksen lopputilanteessa. Lännestä.

Koekuoppa 8

Kuopan maasta seulottiin otos. Ylin maakerros oli humuksensekaista hiekkaa, jossa oli runsaasti irrallisia palaneita luita sekä palamattomia ihmisen luita, runsaasti historiallisen ajan keramiikkaa, laastia ja tiilenpaloja, astia- ja tasolasia sekä resenttiä rautasilppua.

Kaivaus ulotettiin noin 100 cm:n syvyyteen, jolloin tuli esille merkkejä ainakin kolmesta ruumishaudasta. Kuopan koillisnurkassa erottui arkun pääty ja kallon luita – kyseessä on hauta, joka jatkuu itään kuopan leikkaukseen. Täytemaa oli hyvin tummaa ja siinä oli runsaasti palanutta luuta. Kuopan eteläosassa erottui toisen haudan luita sääriluiden puolivälistä alaselän nikamiin saakka. Luut olivat hyväkuntoisia lukuun ottamatta vasenta reisiluuta, jonka distaalipää vaurioitui kaivauksen yhteydessä. Haudan suunnaksi mitattiin n. 260 gon. Arkusta ei havaittu merkkejä. Lisäksi aivan kuopan eteläreunassa todettiin arkunnaula ja sen yhteydestä puujäännöstä. Ne kuuluvat hautaan, joka on suurimmaksi osaksi kuopan eteläpuolella. Puujäännöksen suunnaksi mitattiin n. 270 gon. Todettujen hautausten ikäjärjestystä ei esille tulleiden havaintojen perusteella voitu määrittää.

Kaivauksen päättyessä kuoppa oli kaivettu seuraavaan syvyyteen: kaakkoisnurkka 105 cm, lounaisnurkka 99 cm, luoteisnurkka 100 cm, koillisnurkka 98 cm.

Kairausten perusteella maa syvemmällä kuopan kohdalla on kellanruskeaa hiekkaa, joka muuttuu 145 cm:n syvyydessä puhtaammaksi kellanharmaaksi hiekaksi. Luoteisnurkkaan tehdyissä kairanpistoissa todettiin kuitenkin n. 188 cm:n syvyydessä tumma juova (arkun pohja?) ja sen alla (190 cm alkaen) puhdas harmaa hiekka.

Kuopan eteläleikkauksessa todettiin seuraavat maakerrokset (mitat cm): 0–92 sekoittunut humuksensekainen hiekka, jossa erittäin runsaasti erityyppisiä löytöjä; 92–103 sekoittunut keltainen löyhähkö karkea hiekka (jossa em. arkuton hautaus).

Kuva 15.6. Koekuoppa 8:n pohja kaivauksen päättyessä noin metrin syvyyteen. Lännestä.

Kuva 15.6. Koekuopan 8 maakerrokset sen eteläleikkauksessa. Pohjoisesta.

Koekuoppa 9

Kuopan maasta seulottiin otos. Ylin pintamaa oli humuksensekaista hiekkaa, jossa oli runsaasti irrallisia palaneita luita sekä palamattomia ihmisen luita, runsaasti historiallisen ajan keramiikkaa, laastia ja tiilenpaloja, astia- ja tasolasia sekä resenttiä rautasilppua.

Noin 80 cm:n syvyydessä tuli esille kolme sekoittuneessa maassa suurin piirtein samassa tasossa ollutta isohkoa kiveä (halkaisija noin 35 cm). Kivet olivat pyöristyneitä paitsi pohjoisin, joka oli kulmikas – ei kuitenkaan lohkottu. Niiden yhteydessä todettiin tiilenpaloja. Mahdollisen kivirakenteen suunta oli n. 395 gon. Kaivauksen edetessä syvemmälle kivet poistettiin.

Kuva 14.6. Noin 80 cm:n syvyydellä esille tullut mahdollisen kivirakenteen osa. Lännestä.

Noin 107 cm:n syvyydessä tuli kuopan itäreunasta esille kallo, joka jäi paikalleen kaivauksen päättyessä. Samassa tasossa todettiin kallon vieressä sen itäpuolella puujäännöstä. Erittäin todennäköisesti kyse on *in situ* olevasta ruumishaudasta.

Kaivauksen päättyessä kuoppa oli kaivettu seuraavaan syvyyteen: koillisnurkka 118 cm, kaakkoisnurkka myös 118 cm, lounaisnurkka 91 cm, luoteisnurkka 102 cm. Kuopan pohja oli tässä syvyydessä vielä kauttaaltaan sekoittunutta maata.

Kuopan pohjoisleikkauksessa todettiin seuraavat maakerrokset (mitat cm): 0–107 sekoittunut tummanharmaa humuksensekainen hiekka (kuopan suurimpaan kaivettuun syvyyteen saakka). Välillä 40–55 cm erottui hieman vaaleampi, ainekseltaan hiekkapitoinen, sekoittunut kerros.

Kuopan pohjaan tehtiin kairanpisto, josta todettiin sekoittuneen tummanharmaan maan jatkuvan ainakin 165 cm:n syvyyteen. Sen alla oli vaaleampaa puhtaalta vaikuttanutta hiekkaa.

Kuva 15.6. Koekuopan 9 pohjoisleikkaus. Etelästä.

Kuva 15.6. Koekuoppa 9:n pohja kaivauksen päättyessä. Lännestä.

Koekuoppa 10

Koekuoppa sijaitsi metrin etäisyydellä kiviportaiden reunasta ja saman etäisyyden päässä pystysuorasta kivetystä penkereestä.

Koekuopan pintaosassa 75 cm:n syvyyteen oli samantyyppistä sekoittunutta humuksensekaista hiekkaa kuin muissakin koekuopissa. Palaneita luita tuli esille melko runsaasti heti pintamaasta alkaen. Syvyydellä 75–145 cm oli kellertävää liki puhtaannäköistä hiekkaa, jossa kuitenkin esiintyi irrallisia ihmisen luita, arkunnauloja, tiilenpaloja ja laastia.

Kuopan kaakkoisnurkasta tuli 136 cm:n syvyydellä esille neljä rivissä ollutta kylkiluuta. Niiden vieressä, hieman ylemmällä tasolla, todettiin kolme ilmeistä arkunnaulaa tumman puujäännöksen yhteydessä. Ainakin puujäännös on osa alkuperäisellä paikallaan olevaa ruumishautaa, josta koekuoppaan osui vain pieni osa. Myös kylkiluut saattavat kuulua samaan hautaan. Kokonaisuus jätettiin kaivauksen päättyessä paikalleen.

Kairausten perusteella puhdas harmaa hiekka alkaa kuopan kohdalla noin 200 cm:n syvyydellä. Luoteisnurkassa todettiin kairauksessa palamatonta luuta vielä sekoittuneen maakerroksen alareunan tasolla 232 cm:n syvyydessä – kyseessä on lähes varmasti alkuperäisellä paikallaan oleva ruumishauta.

Kuva 16.6. Koekuopan 10 sijainti. Juuso Koskinen kaivaa ja Timo Sepänmaa seuloo kuopasta nostettua maata.

Kuva 16.6. Koekuopasta 10 n. 136 cm:n syvyydellä esille tulleet kylkiluut. Lännestä.

Tulkinnat

Hautaukset tai asuinpaikkaan liittyvät rakenteet ulottuvat koko tutkitulle alueelle. Ruumishautojen lisäksi alueella on polttohautoja, sillä kaivauksessa todettiin runsaasti palanutta luuta. Kahdessa eteläisimmässä koekuopassa sitä ilmeni huomattavasti vähemmän kuin muissa.

Loka–marraskuu 2017

Menetelmät

Työ aloitettiin tutkimusalueen pohjoispäästä. Kaivannot avattiin koneellisesti 130 cm leveällä kauhalla, joka vaihdettiin alueen eteläosassa 70 cm leveään kauhaan.

Kaivannoista nostettua maata seulottiin otoksenomaisesti. Seulontaan käytettiin kaikkiaan noin kaksi henkilötyöpäivää.

Hautoina numeroitiin ja dokumentoitiin ne haudat, joista todettiin luita tai arkkua *in situ* alkuperäisellä löytöpaikallaan. Haudat numeroitiin juoksevasti siinä järjestyksessä kuin ne tulivat esille. Pääsääntöisesti kaivantoja ei laajennettu hautausten vuoksi, vaan niistä dokumentoitiin ainoastaan kaivausalueelle osuneet osat. Alueen 1 itälaitaan kuitenkin avattiin merkittäviksi arvioitujen hautojen 24, 25 ja 26 tultua osittain esille laajennus, jonka laajuus oli noin 1,5 x 1,5 m. Laajennus avattiin kaivinkoneella n. 50 cm:n syvyyteen. Sen jälkeen kaivausta jatkettiin lapioin ja lastoin.

Irrallisia luita esiintyi maamassoissa erittäin runsaasti. Niitä ei dokumentoitu eikä otettu talteen. Kaivauksen aikana niistä suurin osa haudattiin uudelleen ojan 1 puoliväliin, jonne kaivettiin puhtaaseen pohjahiekkaan kaksi syvää kuoppaa. Ensimmäinen, 1 x 1 m laajuinen, kuoppa tehtiin kohtaan N 6698364,9 E 26481090,9. Sen pohja oli 195 cm:n syvyydessä. Toinen kaivettiin edellisen viereen. Sen suurin syvyys oli 2,3 m. Kolmas vastaava kuoppa kaivettiin alueen 1 laajennuksen pohjaan noin 2,2 metrin syvyyteen.

Löytöjä talletettiin valikoivasti. Esimerkiksi arkunnauloja ei pääsääntöisesti talletettu, koska niiden arvioitiin olevan informaatioarvoltaan vähäisiä. Maanäytteitä otettiin niistä haudoista, joista

tuli esille ehjältä vaikuttavia kontekseja (ks. luetteloa raportin lopussa). Maanäytteistä erotettiin pienempiä näytteitä palynologista analyysiä varten (FT Teija Alenius), mutta näytteistä ei löytynyt säilyneitä siitepölyjä (Teija Aleniuksen sähköposti Ville Laaksolle 19.2.2019).

Alla kuvataan ensin kaivausalueita koskevat yleiset havainnot ja niiden jälkeen erikseen alueilta dokumentoidut hautaukset. Kaikkia kuvista ilmeneviä seikkoja (esim. luiden säilyneisyys ja asento) ei automaattisesti toisteta tekstissä. Maaperä alueella oli lähes joka kohdassa sekoittunutta, joten hautakuoppien rajat eivät yleensä erottuneet ympäristöstään. Hautakuvauksissa alla tätä ei ole erikseen toistettu – hautakuopan mitat ilmoitetaan, mikäli sen rajat erottuivat.

Hautakuopan rajat kartoitettiin takymetrillä, mikäli ne erottuivat. Muussa tapauksessa mittaus tehtiin arkun jäännöksistä. Mikäli niitäkään ei erottunut, mitattiin haudan laajuus säilyneiden luiden ympäriltä, haudan vähimmäislaajuus arvioiden.

Yleiset havainnot

Vuoden 2017 tutkimusalueen pohjoispää oli maaperältään hiekkaa, joka muuttui pohjoinen–etelä-suuntaisen pitkän ojan puolivälistä alkaen vähittäin hienojakoisemmaksi maaksi siten, että noin kymmenen eteläisintä metriä olivat jo savea.

Alue 1

Pintaosa oli humuksensekaista tummaa hiekkaa; se nimettiin 1. kerrokseksi. Siitä tuli esille tiilenpaloja, laastia, ikkunalasia ja irrallisia luita. Tämän alta tuli esille 2. kerros, joka oli huomattavasti vaaleampaa hiekkamaata, mutta edelleen selkeästi sekoittunutta. Kerroksesta tuli esille huomattavan paljon palanutta luuta.

Alueen pohjoisreunalla maa oli homogeenista tummanharmaata hiekkaa, josta tuli esiin mm. muovia sekä betonisen viemäriputken kappaleita. Ilmiö liittyi selkeästi heti kaivausalueen pohjoispuolella maan pinnalla näkyneen teräskantisen viemärikaivon kaivantoon.

Alueen itälaitaan avatusta n. 1,5 x 1,5 m:n kokoisesta laajennuksesta tuli esille saman tyyppisiä löytöjä kuin alueen muustakin osasta: aivan syvälle asti mm. palamattomia irtoluita, lasia sekä hyvin runsaasti palaneita luita. Laajennuksessa maa muuttui yläosaa tummemmaksi noin 130 cm:n syvyydessä.

Kellertävästä maasta laajennuksen koillisnurkasta, mainitun modernin viemärikaivannon harmaan maan alta, tuli kohdasta N 6698371,46 E 26481089,58 Z 17,90 esille kallon paloja ja hyvin hienoa pronssispiraalia – paikalla on siis hauta. Kohta jätettiin kaivauksen päättyessä paikoilleen.

Samoin alueella olleen haudan 25 tasossa, sen arkun koilliskulmasta 10 cm koilliseen, todettiin runsaasti palanutta luuta ja luusilppua ympäristöään tummemmassa maassa. Kyseessä lienee polttohauta. Kohta jätettiin kaivauksen päättyessä paikoilleen.

Alueen pohjaan tehtiin hautojen 24–26 kaivamisen jälkeen lapiolla varmistuskuoppa, jossa todettiin paikalla olevan puhdasta lajittunutta hiekkaa ainakin 230 cm:n syvyyteen.

Alue 2

Puhdas pohjamaa tuli koko alueella esille viimeistään 165 cm:n syvyydessä.

Kuva 17.10. Alue 2 (rajattu punaisilla aurauskepeillä) 130–145 cm:n syvyydessä. Keskikohdan oikealla puolella erottuu hauta 12. Lännestä.

Kuva 19.10. Alueen 2 länsileikkaus.

Alue 3

Alueen kohdalla ja sen eteläpuolella tuli noin 40 cm:n syvyydellä esille runsaasti tiilimurskaa 10–15 cm paksuna kerroksena. Selvää rakennetta ei erottunut.

Kuva 11.10. Ojan 3 eteläpäässä maan pinnalla ollut moderni pengerrys, joka purettiin ojan kohdalta kaivauksen yhteydessä.

Alue 4

Sijaitsi pitkän pohjoinen–etelä-suuntaisen ojan eteläpäässä, tasanteella jolla on myös rakennuksia, mm. partiokolo. Pintaosa oli täysin sekoittunutta humuksensekaista savea. Itäseinämän yläosassa näkyi samaa tiilirakennetta kuin ojassa kuopan vierellä. Puhdas savi alkoi 125 cm:n syvyydessä. Kuoppa kaivettiin 150 cm:n syvyyteen. Pohjaan kaivetun alan koko oli 145 x 70 cm; kuoppa kapeni pohjaa kohti.

Vasemmalla kuva 11.10. Alue 4:n (syvempi kohta etualalla) sijainti. Oikeassa yläkulmassa oja 3. Etelästä. Oikealla kuva 12.10. Alue 4 pohjaan kaivettuna. idästä.

Alue 5

Sijaitsi rakennusten välissä, kapean tasanteen reunassa alarinteen puolella. Avattiin kaivinkoneella, 1 x 1 m laajuisena. Heti pinnasta alkaen tuli esille melkein pelkkiä kiviä (halkaisija suuruusluokkaa 0,5 m). Kuoppa voitiin kivien sortumavaaran vuoksi kaivaa vain 1,4 metrin syvyyteen. Kivitäytön ja topografian perusteella paikalla ei voi olla säilynyttä muinaisjäännöstä.

Kuva 11.10. PA112992: Alue 5 suurimpaan syvyyteensä kaivettuna. Lounaasta.

Ojat

Oja 4

Luode–kaakko-suuntainen oja, joka sijaitsi em. alueita alemmalla tasanteella, partiokolon länsipuolella. Paikalta tuli esille aiempi kaivanto. Luoteispää koostui kokonaan samasta kivitäytöstä kuin alueella 5. Mitään muinaisjäännökseen viittaavaa ei havaittu.

Vasemmalla kuva 11.10. Oja 4:n kaakkoispää suurimpaan syvyyteensä kaivettuna. Kaakosta.

Alla kuva 11.10. Oja 4:n luoteispää suurimpaan syvyyteensä kaivettuna. Lounaasta.

Rakenne 1

Ojan 3 eteläpäässä ja alueen 4 kohdalla tuli esille kivi- ja tiilirakenne, joka liittyy selkeästi johonkin historiallisen ajan rakennukseen. Rakenne tuli esiin täsmälleen ojan itäreunasta; ojan puolella todettiin vain muutama irrallinen tiili, joten rakenne ei ole jatkunut lännen suuntaan. Rakenne puhdistettiin esille lapiolla ja lastalla ja dokumentoitiin. Se myös purettiin, koska sen säilymistä lämpöjohtotyön jatkuessa pidettiin epätodennäköisenä. Puhdas löydötön savi tuli rakenteen alta esille viimeistään noin metrin syvyydessä.

Kuva 13.10. Yleiskuva rakenteesta 1 ennen sen purkamista. Etelälounaasta.

Rakenteen kohdalta mitattiin seuraavat kerrokset (alueen 4 kohdalta, syvyys cm): 0–20 turve ja humuksensekainen savi (nykyinen nurmipinta ja sen perustus), 20–25 tiilikerros (1–2 päällekkäistä tiiltä), 25–43 tummanharmaa humuksensekainen hiekka, 43–60 tiilikerros (4 päällekkäistä tiiltä ja niiden välissä laastia), 60–82 kiviä (niiden välissä savea, laastia ja tiilenpaloja), 82–114 hiekansekainen savi (ei ajoittavia löytöjä, täyttömaa?), 114–150 puhdas harmaa savi. Alemman tiilikerroksen päällä todettiin fajanssia, rautanauloja, vihreää astialasia ja vähäinen määrä palanutta luuta. Hiekansekaisessa savessa oli rakenteen eteläpäässä muutamia irrallisia ihmisluita.

Kuva 12.10. Rakenne 1:n kerroksia. Mitta on maan pinnalla; sen pituus on yksi metri. Luoteesta.

Rakenteen yhteydestä todettiin selviä punamultakokkareita – paikalla ollut rakennus on selvästi ollut näin maalattu.
Rakenteen pohjoispäästä tuli esille suunnaltaan poikittainen (itä–länsi-suuntainen) kahden tiilen levyinen tiilirakenne. Sen alla oli edelleen rakenteeseen 1 kuuluvia kiviä.

Rakenteen viereen, heti sen itäpuolelle, on jossain vaiheessa kerätty erittäin runsaasti irtoluita. Niitä tuli esille kaikkiaan 1,85 metrin matkalta ja noin 30 cm:n paksuisena kerroksena. Luiden välissä oli maata vain hyvin niukasti. Pohjoisessa ilmiö rajautui itä–länsi-suuntaiseen poikittaiseen tiilirakenteeseen. Stratigrafian perusteella luut on asetettu paikalleen rakenteen teon yhteydessä tai sen jälkeen.

Kuva 16.10. Rakenteen 1 viereen sen itäpuolelle asetettuja irtoluita. Lounaasta.

Kuva 16.10. Itä–länsi-suuntainen tiilirakenne (vasemmalla) ja irtoluukeskittymä sen eteläpuolella. Pohjoisesta.

Rakenne 1 kokonaisuudessaan. Lännestä

Rakenne 1. Pohjoisesta.

Edellisen kuvan mitan kohta

Rakenne 1. n. 4 m ojan 4 eteläpäästä. Luoteesta. Kerrostumia ojan 4 eteläpäässä. Lännestä.

Rakenne 1. n. 2 m ojan 4 pohjoispäästä. Lännestä. Rakenne 1 ojan 4 eteläpäässä. Lännestä

Rakenne 1 enemmän esille kaivettuna. Pohjoisesta. Rakenne 1 eteläpäässään. Lännestä.

Rakenteen 1 pohjoispää. Lounaasta.

Kivien poistamisen jälkeen, eteläpää.

Rakenne 1:n eteläpää. Pohjoisesta.

Luoteesta

Hautaukset

Hautakartat

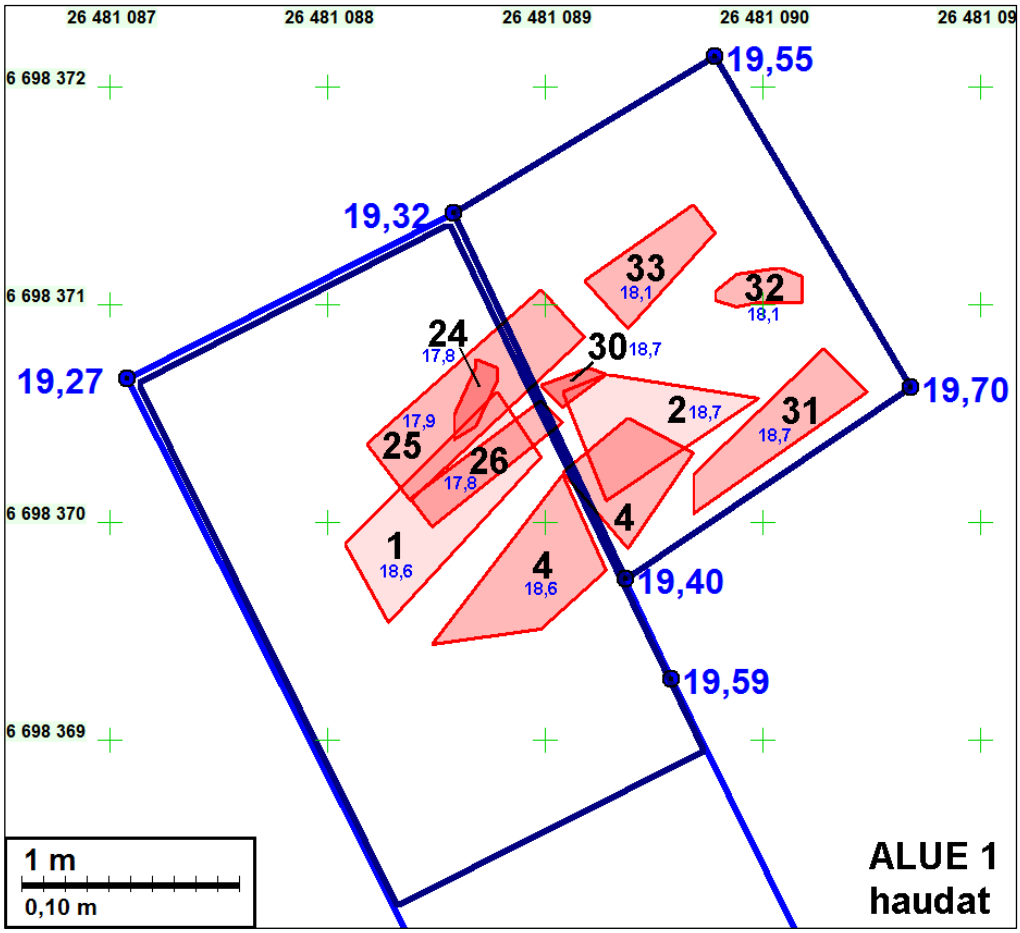

Hautojen keskimääräinen korkeustaso sinisellä haudan sisällä.

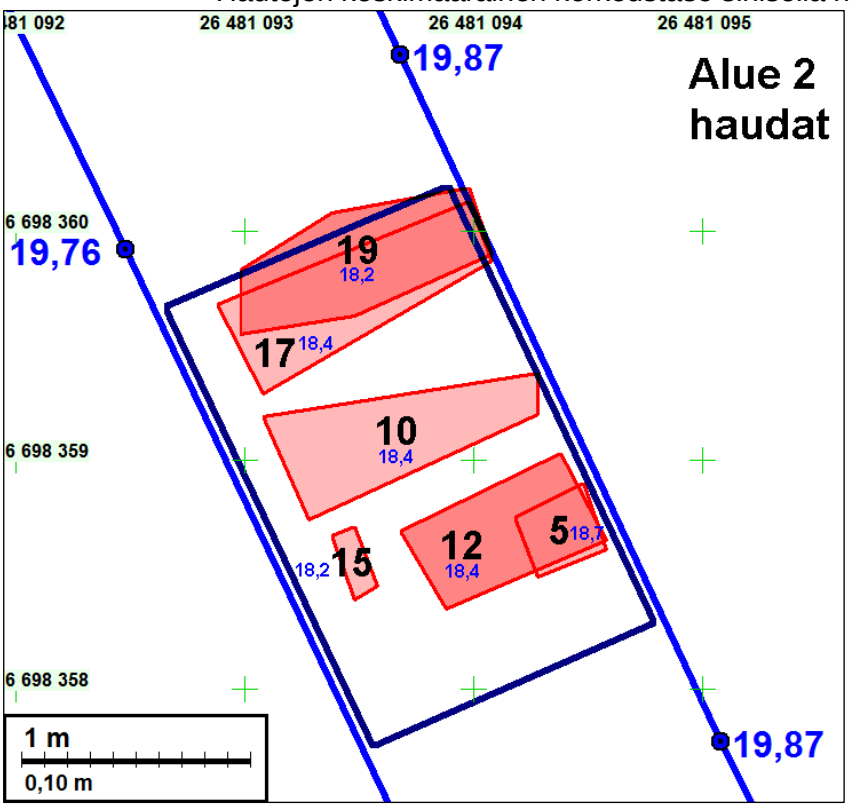

Hauta 3 ojassa 1

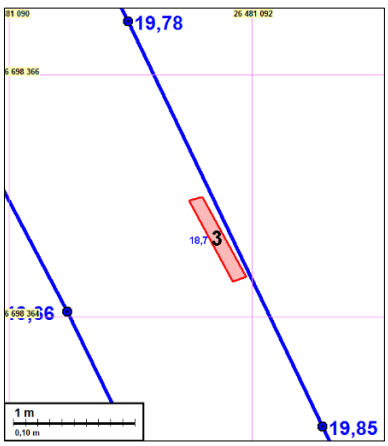

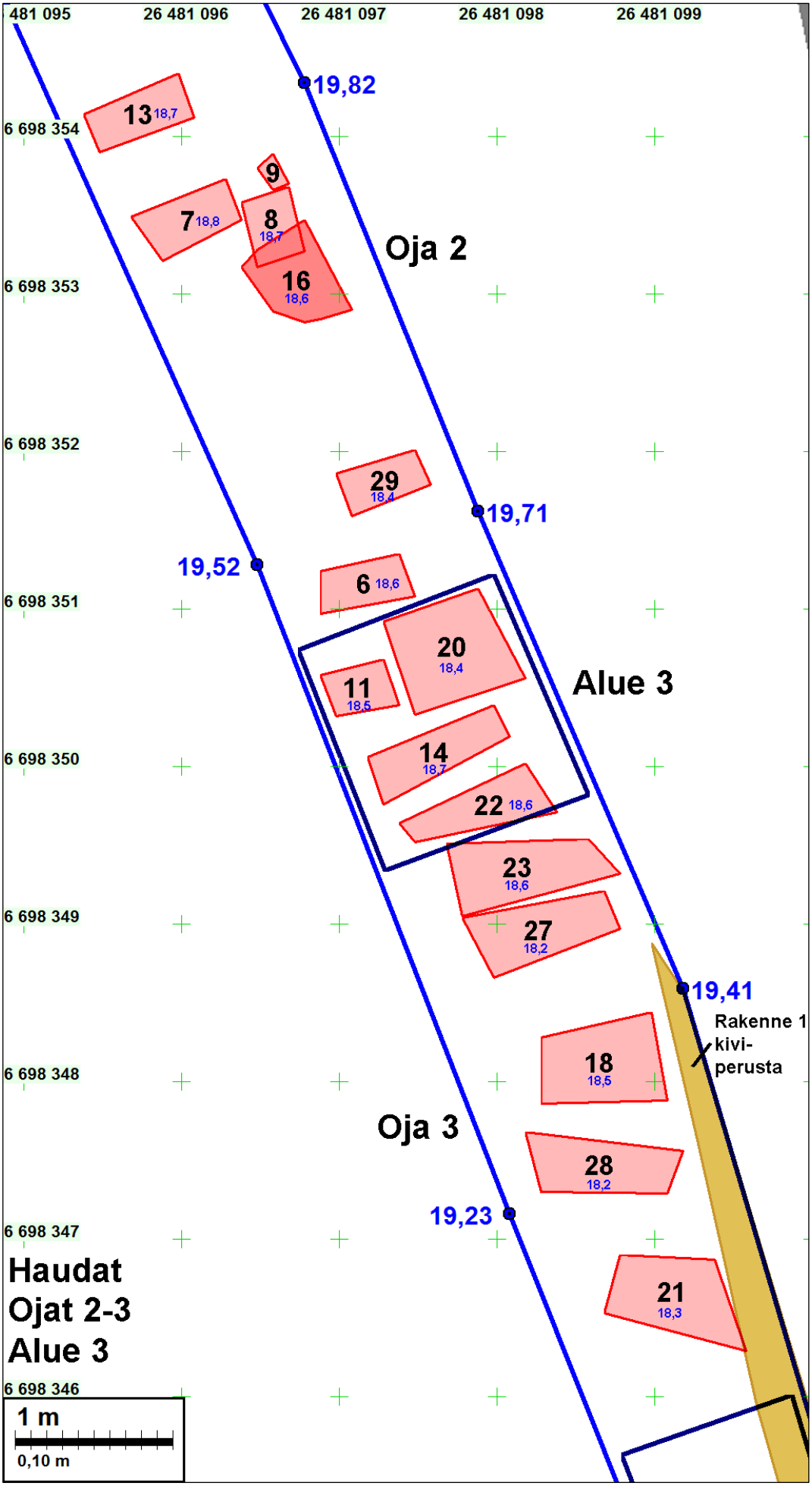
481 095
26 481 096
26 481 097
26 481 098
26 481 099
6 698 354
6 698 353
6 698 352
6 698 351
6 698 350
6 698 349
6 698 348
6 698 347
6 698 346
19,82
19,71
19,52
19,41
19,23
13 18,7
9
7 18,8
8 18,7
16 18,6
Oja 2
29 18,4
6 18,6
20 18,4
11 18,5
Alue 3
14 18,7
22 18,6
23 18,6
27 18,2
Rakenne 1
kivi-
perusta
18 18,5
Oja 3
28 18,2
21 18,3
Haudat
Ojat 2-3
Alue 3
1 m
0,10 m

Haudat 1- 33 kuvaukset

Hauta 1

Pään suunta: 234 gon (selkärangasta mitattuna)
Syvyys: 70 cm (kallon yläpinta), 85 cm (selkäranka)

Tuli esille alueelta 1 noin 70 cm:n syvyydessä. Kallo rikkoutui hautauksen löytymisen yhteydessä. Kaivausalueelle osui yläruumis reidestä ylöspäin, kaikkiaan 113 cm:n pituudelta. Luiden tasalla todettiin ohutta puujäännöstä, todennäköisesti arkun kantta. Myös arkun kylkiä oli säilynyt, mutta pitkälle maatuneina. Arkun suurimmaksi leveydeksi mitattiin 54 cm. Hautaus oli vinossa asennossa siten, että vasen kylki oli n. 25 cm oikeaa syvemmällä. Vasen olkavarsi ja saman puolen arkun laita olivat selvästi notkahtaneet pohjoisen suuntaan lahoamisprosessin aikana. Kallon talteenoton jälkeen todettiin sen oikean ohimon alla, korvan kohdalla tai hieman sen takapuolella, tummassa orgaanissekoitteisessa maassa ollut raksi, joka epäilemättä liittyy hautaukseen, arvattavasti päähineeseen tai käärinliinaan. Raksista 8 cm:n päässä oli pystyasennossa rautanaula, joka on kuulunut arkun nurkkaan. Raksin löytöpaikan läheltä tuli esiin myös toinen pronssiesine N 6698369,76 E 26481088,28 Z 18,61, joka sekin liittyy selvästi hautaukseen.

Heti haudan pohjoispuolella oli moderni viemärikaivanto, joka erottui tummanharmaana homogeenisena täyttömaana (hiekkaa).

Kuva 11.10. Hauta 1 noin 75–85 cm:n syvyydessä. Vasemmassa reunassa haudan 2 vasen lapaluu ja vasen kyynärvarsi in situ*. Etualalla näkyvä harmaa maa on modernin viemärikaivannon täyttömaata. Pohjoisesta.*

Kuva 12.10. Hauta 1 haudan 2 luiden poistamisen jälkeen. Pohjoisesta.

Kuva 12.10. PA123067: Hauta 1:n kallon alta esille tullut raksi in situ*. Pohjoisesta.*

Kuva 12.10. Hauta 1, raksin löytöpaikka lastan kärjen kohdalla. Pohjoisesta.

Kuva 13.10. Hauta 1, jälkimmäisen pronssiesineen löytökohta lastan kärjen kohdalla. Hautaan kuuluvat reisiluut edelleen in situ *vasemmalla. Taustalla hauta 4:n luita ja niiden alapuolella siihen kuuluvaa arkunjäännöstä (sen pohjoislaitaa, tumma raita). Pohjoisluoteesta.*

Hauta 2

Haudan 1 arkun oikean laidan päältä, oikean reisiluun kohdalta, tuli esille kylkiluita, vasen lapaluu ja vasen olkavarsi. Luut kuuluvat hautaan 2, joka on siis hautaa 1 nuorempi. Haudan suuntaa ei voitu tarkemmin määrittää; sen syvyys oli n. 75 cm.

Kuva 11.10. Hauta 1 tulossa esille noin 75 cm:n syvyydessä (kuvan keskellä). Vasemmassa reunassa näkyvissä hautaan 2 kuuluneita kylkiluita. Pohjoisesta.

Kuva 12.10. Haudan 2 lapaluu, olkavarsi ja osa kylkiluista vasemmalla keskellä. Oikealla ja alhaalla haudan 1 luita. Pohjoisluoteesta.

Pään suunta: n. 250 gon (ei voitu mitata tarkasti)
Syvyys: n. 80 cm

Hauta tuli suurimmaksi osaksi esille vasta alueen 1 laajennuksessa. Sitä ulottui tutkimusalueelle kaikkiaan 85 cm:n pituinen osa haudan jalkopäästä. Vasen reisiluu ja molemmat jalat polvesta alaspäin puuttuivat. Arkunnauloja ei havaittu.

Välittömästi haudan pohjoispuolella oli vauvan hauta 30. Haudan 2 lantion vasenta puolta sekä vasen kyynärvarsi tulivat esille haudan 30 alta, joten haudat ovat joko saman ikäisiä tai hauta 2

on niistä vanhempi. Niiden välissä ei erottunut hautakuoppien rajoja tai arkun puuta – maastohavaintojen perusteella vaikutti mahdolliselta, että vainajat ovat olleet samassa arkussa.

Kuva 7.11. Hauta 2. Etualalla oikealla vauvan hauta 30. Pohjoisesta.

Hauta 3

Sijaitsi aivan ojan 1 itäreunassa. Erottui ojan leikkauksessa 103 cm:n syvyydellä tummana vaakasuorana puujäännöksen muodostamana raitana (arkkua), jonka yläpuolella oli myös joitakin luita. Kokonaisuuden leveys leikkauksessa oli 102 cm. Leveydestä ja luiden asennosta päätellen hauta ei ole ollut aivan itä–länsi-suuntainen. Haudan kohdalta tuli esille rautainen arkun kahva, jonka kuuluminen tähän hautaan on epävarmaa. Paikalla olleesta sekoittuneesta maasta (mahdollisesti haudan 1 täytemaasta) löytyi liitupiipun varren pätkä.

Kuva 10.10. Hauta 3 ojan 1 leikkauksessa. Lännestä. Arkun kahva näkyy alueen pohjalla, suurin piirtein alkuperäisellä löytökohdallaan.

Hauta 4

Pään suunta: 224 gon (mittaus selkärangasta)
Syvyys: 100 cm (selkärangan yläpinta)

Tuli esille hauta 1:n viereltä. Haudat eivät leikanneet toisiaan vuoden 2017 kaivausalueella, eikä niiden ikäsuhteesta saatu havaintoa. Haudasta 4 osui alkuperäiselle kaivausalueelle ylävartaloa lantiosta ylöspäin. Päästä oli säilynyt vain alaleuan vasenta puoliskoa. Säilyneen osan laajuus oli 85 x 43 cm. Lisäksi alueen 1 laajennuksessa tuli esille 54 cm pitkä haudan osa, johon kuului kämmenen luita, reisien luut ja oikea polvilumpio. Luiden yhteydessä todettiin huonokuntoista puujäännöstä ja kolme arkunnaulaa, mutta tarkempaa havaintoa rakenteesta ei saatu.

Kuva 13.10. Hauta 4 hautauksen tasossa. Luoteesta.

Kuva 8.11. Hautaan 4 kuuluneita luita, jotka tulivat esille alueen 1 laajennuksessa. Pohjoisesta.

Hauta 5

Pään suunta: n. 261 gon (arkku)
Syvyys: 116 cm (selkärangan yläpinta)

Tuli esille n. 115 cm:n syvyydessä. Kaivausalueelle osunut pituus 49 cm. Hautaan kuului arkku, jonka päädyn leveydeksi mitattiin 25 cm ja leveydeksi kaivausalueen leikkauksen luona 36 cm. Siihen liittyi huonokuntoisia rautanauloja mm. lounaisnurkan kohdalla.

Kuva 13.10. Hauta 5 hautauksen tasossa. Kallon yläpuolella arkunnaula in situ*. Pohjoisesta.*

Hauta 6

Pään suunta: n. 274 gon (ei voitu mitata tarkasti)
Syvyys: 97 cm (sääriluun yläpinta)

Tuli esille heti alueen 3 pohjoispuolelta. Hautaa oli säilynyt yhteensä 48 x 26 cm:n alalla. *In situ* olivat säilyneet vain oikean säären ja jalkapöydän luut sekä 10 ja 20 cm pitkät osat arkun kaakkoisnurkasta. Arkun päädyn kohdalla todettiin neljä arkunnaulaa.

Kuva 16.10. Haudan 6 luut in situ*. Pohjoisesta.*

Hauta 7

Pään suunta: n. 256 gon (luut, ei voitu mitata tarkasti)
Syvyys: 95 cm (luiden päältä)

Haudasta oli kaivausalueella säilynyt vain vasemman säären ja jalkapöydän luita, kaikkiaan noin 59 x 35 cm:n alalla. Säären luiden pohjoispuolella oli joitain rautanauloja sekä hyvin heikosti erottuneita arkun reunaan liittyviä puujäännöksiä.

Kuva 16.10. Haudat 7 (oikealla etualalla), 8 (vasemmalla takana) ja 9 (mitan keltaisesta kotelosta ylös ja vasemmalle). Pohjoisesta.

Hauta 8

Pään suunta: n. 265 gon (luut, ei voitu mitata tarkasti)
Syvyys: 101 cm (luiden päältä)

Haudasta oli kaivausalueella säilynyt 35 cm pitkä ja 46 cm leveä osa: kylkiluita, selkärankaa ja käsivarsien luita.

Hauta 9

Pään suunta: n. 255 gon (luut, ei voitu mitata tarkasti)
Syvyys: n. 100 cm (luiden päältä)

Hautauksesta osui kaivausalueelle ainoastaan n. 9 cm pitkä osa selkärankaa. Luut olivat pitkälle maatuneita, eikä niitä otettu talteen.

Hauta 10

Pään suunta: 269 gon
Syvyys: 133 cm (selkärangan yläpinta)

Sijaitsi alueella 2. tutkimusalueelle osunut osa ulottui selkärangan alaosasta jalkoihin. Arkku, jonka leveydeksi mitattiin vyötärön kohdalla 48 cm ja jalkopäästä 20 cm. Nauloja ei havaittu.

Kuva 16.10. Hauta 10 hautauksen tasossa. pohjoisesta.

Hauta 11

Pään suunta n. 269 gon (ei voitu mitata tarkasti)
Syvyys: 96 cm (luiden yläpinta)

Sijaitsi alueella 3. Kaivausalueelle ulottui jalkopäätä sääristä jalkapöydän luihin. Oikeasta säärestä oli säilynyt vai pohjeluu. Päädyn kohdalla todettiin kaksi arkunnaulaa ja eteläisellä sivulla heikkoja jälkiä mädäntyneestä puusta.

Kuva 16.10. Hauta 11 hautauksen tasossa. Pohjoisesta.

Hauta 12

Pään suunta: 259 gon
Syvyys: 139 cm (lantion luiden yläpinnasta)

Alueelle osui yläruumista lantiosta ylöspäin. Luut olivat pitkälle lahonneita. Niiden yhteydessä todettiin arkunjäännöksiä ja niihin liittyviä nauloja. Arkun leveydeksi vatsan kohdalla mitattiin 42 cm.

Kuva 17.10. Hauta 12 hautauksen tasossa. Etelästä.

Hauta 13

Pään suunta: n. 260 gon (ei voitu mitata tarkasti)
Syvyys: 99 cm (reisiluun yläpinta)

Sijaitsi ojassa 2. Haudasta ulottui tutkimusalueelle jalkopäätä reisien distaalipäistä alaspäin, yhteensä 62 cm:n matkalla. Luiden lisäksi todettiin vähäisiä arkkuun liittyneitä puujäännöksiä sekä sen päädyn kohdalla olleet viisi naulaa.

Kuva 17.10. Hauta 13 hautauksen tasossa. Etelästä.

Hauta 14

Pään suunta: n. 256 gon
Syvyys: 96 cm (oikean reisiluun proksimaalipään päältä)

Haudasta ulottui kaivausalueelle jalkopää vyötärön tasolta alaspäin, kaikkiaan 94 cm:n matkalta. Hautaukseen liittyi arkusta peräisin olevia puujäännöksiä sekä kaksi rautanaulaa arkun itäpään kohdalla.

Kuva 17.10. Hauta 14 hautauksen tasossa. Pohjoisesta.

Hauta 15

Pään suunta: lounas (ei voitu mitata tarkasti)
Syvyys: 155 cm

Sijaitsi alueen 2 lounaisnurkassa. Vain haudan itäisin reuna (15 cm:n pituudelta) ulottui kaivausalueelle. Paikalla erottui tummaa arkun puujäännöstä sen itäpäädystä. Arkun leveydeksi kaivausalueen leikkauksen kohdalla mitattiin 30 cm. Samasta yhteydestä tuli esille jalkapöytien luita. Heti haudan eteläpuolella, samalla korkeustasolla, havaittiin vähäisiä puujäännöksiä, jotka olivat todennäköisesti peräisin toisen haudan arkun itäpäästä. Muuta hautaan viittaavaa ei kohdalla todettu.

Kuva 17.10. Hauta 15 hautauksen tasossa. Idästä.

Hauta 16

Pään suunta: lounas (ei voitu mitata tarkasti)
Syvyys: 118 cm (kallon yläpinta)

Sijaitsi ojassa 2, ilmeisen puhtaassa pohjamaassa. Kaivausalueelle ulottui vain haudan länsipää 45 cm:n matkalla: kallo, vasen olkavarsi sekä arkun jäännöksiä (pääty, jossa 7 rautanaulaa). Arkun leveydeksi sen länsipäässä mitattiin 44 cm. Hautakuopan leveys oli n. 59 cm.

Kuva 18.10. Hauta 16 hautauksen tasossa. Idästä

Hauta 17

Pään suunta: 260 gon
Syvyys: 141 cm (selkärangan yläpinta)

Kaivausalueelle ulottui osuus hartioiden tasolta nilkkojen tasolle. Luiden lisäksi todettiin arkkuun liittyviä puujäännöksiä ja rautanauloja. Vasen kylki oli oikeaa syvemmällä. Haudan eteläpuolelta, hautauksen tasolta, löytyi pronssinappi. Se on peräisin haudan 17 täytemaasta.

Kuva 18.10. Hauta 17 hautauksen tasossa. Etelästä.

Hauta 18

Pään suunta: n. 280 gon (ei voitu mitata tarkasti)
Syvyys: n. 90 cm (kallo)

Sijaitsi ympäristöään savisemmassa kohdassa, rakenteen R1 alla siten, että hauta on selkeästi rakennetta vanhempi. Alueelle ulottui yläruumis reisiluiden yläosasta ylöspäin. Selkärangan alaosan luut puuttuivat. Niska oli taipunut voimakkaasti oikealle. Luiden lisäksi hautaan liittyi arkun puujäännöstä ja nauloja.

Kuva 18.10. Hauta 18 hautauksen tasossa. Oikealla rakenteen 1 kiviä. Etelästä.

Kuva 18.10. Haudan 18 ja rakenteen 1 suhde. Lännestä.

Hauta 19

Pään suunta: 265 gon
Syvyys: 157 cm (kallon yläpinta); 170 cm (oikean reisiluun yläpinta)

Tuli esille haudan 17 alta eli on sitä vanhempi. Hautaus ulottui kaivausalueelle polvista ylöspäin. Luut olivat verrattain huonosti säilyneet. Niiden yhteydessä todettiin puujäännöksiä ja rauta-nauloja; arkunjäännösten suurimmaksi leveydeksi mitattiin 46 cm.

Kuva 18.10. Hauta 19 arkun kannen tasolla (165 cm:n syvyydessä). Etelästä.

Kuva 19.10. Hauta 19 hautauksen tasossa. Etelästä.

Hauta 20

Pään suunta: n. 268 gon (ei voitu mitata tarkasti)
Syvyys: n. 118 cm (reisiluiden yläpinta)

Sijaitsi alueella 3. Hautaläikkä oli poikkeuksellisen leveä, 105 cm:n syvyydessä sen leveydeksi mitattiin 69 cm. Haudan täytemaassa oli muutamia nyrkinkokoisia kiviä, mutta mitään rakennetta ne eivät muodostaneet. Kaivausalueelle ulottui osa reisiluiden proksimaaliosasta kaulaan. Pään kohdalla oli säilynyt vain alaleuka, joka sekin oli hieman sivussa luontaisesta sijainnistaan – leuan kuuluminen tähän hautaukseen on epävarmaa. Oikea käsi oli vatsan päällä, vasen suorana kyljessä. vasen kämmen oli kääntynyt vasemman lantion päälle. Lisäksi todettiin arkunjäännöstä nauloineen: puujäännösten välinen etäisyys (oletettavasti arkun leveys) oli 49 cm.

Kuva 18.10. Hauta 20 hautauksen tasossa. Etelästä.

Hauta 21

Pään suunta: 300 gon
Syvyys: 110 cm (kallon yläpinta)

Hautauksesta ulottui kaivausalueelle luita vyötäröltä ylöspäin, yhteensä 84 cm:n matkalta. Kädet olivat vatsan päällä, sormet toistensa lomassa ristissä. Luut olivat säilyneet huonosti, mutta arkun puu poikkeuksellisen hyvin – ilmeisesti paikalla olleesta savimaasta johtuen. Puujäännösten yhteydessä esiintyi muutama arkunnaula.

Kuva 19.10. Hauta 21 hautauksen tasossa. Etelästä.

Kuva 19.10. Haudan 21 kämmenen ja sormien luut in situ*. Huomaa myös vasemman käden (kuvan yläosassa) ja oikean käden (kuvan alareunassa) kyynär- ja värttinäluut. Lounaasta.*

Hauta 22

Pään suunta: n. 260 gon (ei voitu mitata tarkasti)
Syvyys: 96 cm (reisiluun proksimaalipää)

Kaivausalueella oli säilyneenä vain vasemman jalan luita sekä oikean jalkapöydän luita. Niiden yhteydessä todettiin (arkun)nauloja, mutta puujäännöksiä ei havaittu. Ilmeisesti viereen kaivettu hauta 23 oli rikkonut suuren osan tästä haudasta.

Hauta 23

Pään suunta: 272 gon (ei voitu mitata tarkasti)
Syvyys: 95 cm (nilkkojen kohdalla)

Haudasta oli kaivausalueella säilynyt vain molempien jalkojen luita. Niiden yhteydessä todettiin (arkun)nauloja, mutta puujäännöksiä ei havaittu. Keskiruumiin kohdan on ilmeisesti tuhonnut niiden länsipuolelle kaivettu nuorempi hauta, jonka oletettuun täytemaahan kuului haudan 23 luiden tasolla tavattu kallo.

Kuva 19.10. PA192974: Hauta 22 (etualalla) ja hauta 23 (ylhäällä). Viimeksi mainitun länsipuolella tavattu kallo erottuu oikealla ylhäällä. Pohjoisesta.

Hauta 24

Pään suunta: -
Syvyys: 159 cm (yläpinnan taso)

Alueen 1 vaaleasta ja jo varsin puhtaalta näyttäneestä maasta tuli lapiolla varmistuskoppaa kaivettaessa noin 159 cm:n syvyydestä esille erittäin selkeärajainen palaneiden luiden keskittymä, joka tulkittiin polttohaudaksi. Löytötilanteen ei havaittu aiheuttaneen ilmiölle vaurioita, vaan keskittymä saatiin puhdistettua esille täydessä laajuudessaan käyttäen teräslusikkaa, puista lastaa ja pensseliä. Keskittymän kokonaislaajuus oli 37 x 14 cm ja suurin paksuus 7 cm. Sen pohjakaava oli kulmistaan pyöristynyt suorakaide, jonka pituusakselin suunnaksi mitattiin 208 gon. Pohjan muoto oli pyöreähkö. Luukeskittymän maa oli ympäristöään selvästi tummempaa.

Kuva 19.10. Hauta 24 kokonaan esillä. Lounaasta.

Keskittymä kaivettiin yksikkönä kahdessa osassa. Sisäisiä rakenteita ei erottunut, mutta Ilmiön pohjalla, kellertävän täytehiekan päällä, todettiin noin yhden millimetrin paksuinen tummanharmaa kerros. Se on todennäköisesti peräisin luukeskittymää varten kaivetun kuopan pohjalle sijoitetusta (tai palaneita

luita ympäröineestä) ohuehkosta orgaanisesta aineksesta. Hautaan liittyi myös hieman tiiltä (ks. kuva ohessa). Haudan maa otettiin kokonaan talteen. Haudan 24 alta tuli esille hauta 25, joka on siis edellistä vanhempi tai saman ikäinen.

Kuva 19.10. Haudan 24 pohjaa vuorannut ohut orgaanisen aineksen kerros erottuu kuvan keskellä, kellertävän hiekan päällä. Vasemmassa yläkulmassa hautaan kuuluvia palaneita luita alkuperäisellä paikallaan.

Kuva 19.10. Haudan 24 poikkileikkaus. Etelästä.

kuva 10.11. Haudan 24 maassa todettu tiilenpala in situ *(punaruskea kappale kuva etualalla).*

Hauta 25

Pään suunta: n. 247 gon (arkun jäännökset)
Syvyys: 165 cm

Oli välittömästi haudan 26 vieressä; hautakuoppien rajat eivät erottuneet, mutta on mahdollista, että molemmat arkut on laskettu samaan kuoppaan. Hautakuopan länsipääty alkoi erottua noin 145 cm:n syvyydessä haudan 24 alta. Ylempänä haudan päällä oli modernin viemärikaivannon tummanharmaata sekoittunutta maata. Hauta ulottui kokonaan kaivausalueelle.

Arkusta erottuivat selkeät puujäännökset, joiden perusteella sen mitoiksi todettiin 112 x 37 cm. Myös siihen liittyviä hyvin huonokuntoisia ja suhteellisen pienikokoisia nauloja todettiin arkun päätyjen kohdalla. Vasemman sääriluun vieressä, noin 12 cm luusta pohjoiseen, todettiin hautauksen tasossa orgaanisen aineen ja tunnistamattoman pronssiesineen yhdistelmä, jonka laajuus oli noin 3 x 3 cm. Se talletettiin yhtenäisenä kokonaisuutena. Sen kuuluminen hautaan 25 on epävarmaa.

Arkun reunojen sisäpuolella, vasemman reisiluun distaalipään pohjoispuolella, haudan 24 alapuolella sen vieressä, todettiin palaneiden luiden keskittymä. Sen ylimmät luut olivat 3–4 cm haudan 25 reisiluun yläpinnan tasoa ylempänä ja ne jatkuivat alaspäin reisiluun tasalle. Keskittymän keskikohta oli 42 cm:n etäisyydellä haudan 25 arkun itäpäädystä. Sen laajuus oli 10 x 6 cm. Keskittymä ei ollut yhtä selkeä kuin polttohaudat 24 ja 32, eikä sitä tulkittu tai numeroitu omaksi haudakseen. Se saattaa kuitenkin sellainen olla. Keskittymän luut kaivettiin yksikkönä ja talletettiin omana kokonaisuutenaan (ks. maanäytteet).

Kuva 13.11. Haudan 25 vasemman sääriluun vieressä todettu orgaanisen aineen ja pronssiesineen yhdistelmä (mitan numeron 1 yläosan alapuolella). Etelästä.

Kuva 13.11. Haudat 25 (ylhäällä) ja 26 hautauksen tasossa. Etelästä.

Hauta 26

Pään suunta: n. 247 gon (arkun jäännökset)
Syvyys: 165 cm

Oli välittömästi haudan 25 vieressä; hautakuoppien rajat eivät erottuneet, mutta on mahdollista, että molemmat arkut on laskettu samaan kuoppaan. Hauta ulottui kokonaan kaivausalueelle. Puujäännösten perusteella haudassa on ollut pitkä ja kapea arkku (74 x 20 cm). Myös siihen liittyviä hyvin huonokuntoisia ja suhteellisen pienikokoisia nauloja todettiin arkun päätyjen kohdalla.

Noin 40 cm pitkän ja 5,5 cm leveän ohuen puujäännöksen päällä todettiin tunnistamatonta orgaanista ainetta, (pronssi?)neula ja pronssispiraalia. Ne otettiin talteen yhtenäisenä paakkuna. Puujäännös osoittautui arkun kanneksi, kun sen alta tuli esille vainajan hampaita.

Luut olivat hyvin huonokuntoisia. Niiden yhteydestä löydettiin tunnistamattomien orgaanisten ainesten ja metallin yhdistelmä, joka otettiin kokonaisuutena talteen.

Kuva 10.11. Hautojen 24, 25 ja 26 suhde noin 155 cm:n syvyydessä ja osin hieman sitä syvempänä. Ensin mainittu on vaaleaksi palaneiden luiden muodostama polttohauta kuvan keskellä. Hauta 24 on sitä ympäröivien tummien puujäännösten osoittama ruumishauta. Hauta 26 on viimeksi mainitun alapuolella (heti mitan yläpuolella) oleva puujäännösten osoittama pienempi suorakaide. Etelästä.

Kuva 13.11. Hauta 26 (ylempi) hautauksen tasossa. Pohjoisesta.

Hauta 27

Pään suunta: 264 gon
Syvyys: 125 cm (selkärangan päältä)

Alueelle osui nilkoista vyötärölle ulottunut osa luurangosta. Merkkejä arkusta tai nauloista ei havaittu.

Kuva 20.10. Hauta 27 hautauksen tasossa. Pohjoisesta.

Hauta 28

Pään suunta: 290 gon
Syvyys: 123 cm (reisiluun yläpinnasta)

Alueelle ulottuivat lähinnä jalkojen luut. Niiden yhteydessä todettiin arkkuun liittyviä puujäännöksiä ja rautanauloja.

Kuva 20.10. Hauta 28 hautauksen tasossa. Etelästä.

Hauta 29

Pään suunta: n. 265 gon (ei voitu mitata tarkasti)
Syvyys: 119 cm (jalkapöydän luista)

Alueelle ulottuivat jalkojen luut polvesta alaspäin. Niiden yhteydessä todettiin arkkuun liittyviä puujäännöksiä ja rautanauloja.

Kuva 20.10. Hauta 29 hautauksen tasossa. Etelästä.

Hauta 30

Pään suunta: 246 gon
Syvyys: n. 80 cm

Hyvin pienen lapsen hauta, jonka kokonaispituus oli 40 cm. Luut olivat huonosti säilyneet. Merkkejä arkusta ei havaittu. Ks. myös haudan 2 kuvausta.

Kuva 7.11. Hauta 30. Yläosassa haudan 2 luita. Pohjoisesta.

Hauta 31

Pään suunta: 245 gon
Syvyys: 90 cm

Sijaitsi haudan 2 eteläpuolella. Kaivausalueelle ulottui vain huonosti säilyneitä vasemman jalan luita sekä arkun reunaa nauloineen niiden pohjoispuolella. Puujäännöksistä hahmottuivat arkun molemmat päädyt. Kummassakin päädyssä oli kolme naulaa. Arkun pituudeksi mitattiin 127 cm.

Kuva 7.11. Hauta 31 hautauksen tasossa (mitan yläpuolella olevat luut ja tummana erottuvat puujäännökset). Pohjoisesta.

Hauta 32

Pään suunta: -
Syvyys: 152 cm (yläpinta)

Alueen 1 laajennuksesta, noin 130 cm:n syvyydessä alkaneesta tummemmasta sekoittuneesta maasta, tuli noin 152 cm:n syvyydestä esille selkeärajainen palaneiden luiden keskittymä, joka tulkittiin polttohaudaksi. Sen maa oli hyvin samankaltaista kuin haudassa 24: tahmeaa ympäristöään selvästi tummempaa harmaata hiekkaa, jossa oli runsaasti pienenpientä luusilppua tai -jauhoa sekä isompia palaneen luun paloja. Keskittymän luutiheys oli silmämääräisesti arvioituna hieman pienempi kuin haudassa 24. Hauta kaivettiin yksikkönä ja sen maa otettiin kokonaan talteen.

Keskittymän kokonaislaajuus oli 38 x 17 cm ja suurin paksuus 7 cm. Pohjan muoto oli pyöreä. Pohjakaava oli epämuotoinen; ei ole mahdotonta, että hauta oli aiemmissa kaivutöissä osittain vaurioitunut. Haudan maassa todettiin kaivaessa pari pientä tiilenpalaa. Pohjan tasalta tuli esille raudan pala, mahdollisesti rautanaulan kanta (ei luetteloitu). Sen kuuluminen hautaan jäi epävarmaksi.

Kuva 9.11. Hauta 32. Pohjoisesta.

Hauta 33

Pään suunta: n. 237 gon (ei voitu mitata tarkasti)
Syvyys: n. 140 cm

Lapsenhauta, joka tuli esille haudan 32 vierestä. Hautaa oli säilynyt n. 60 cm:n matkalla; sen vasen puoli oli tuhoutunut em. modernia viemärikaivantoa tehtäessä. Kallon päällä oli noin 3 x 3 cm:n laajuinen tumma orgaanisen aineksen kerros ja metallia, jota ei kenttätyövaiheessa tunnistettu. Kokonaisuus otettiin purkamatta talteen. Oikean kyljen kohdalta tuli esille kaksi hopea- tai pronssineulaa. Lisäksi todettiin pään ympärillä arkunnauloja ja huonosti säilyneitä puujäännöksiä.

Kuva 9.11. Hauta 33 hautauksen tasossa. Etelästä.

Kuva 9.11. Haudan 33 kahden neulan löytökohdat lastojen kärkien kohdalla. Etelästä.

<u>Päätelmät</u>

Vuonna 2017 tutkitut alueet ovat täynnä historiallisen ajan hautauksia. Ainakin alueen pohjoisosassa on yllättävän runsaasti (oletettuja) polttohautoja. Stratigrafian perusteella ainakin osa polttohaudoista on saman ikäisiä kuin osa alueen ruumishaudoista. Sekoittuneesta maasta todettujen palaneiden luiden perusteella osa niistä on tuhoutunut myöhempiä ruumishautauksia tehtäessä.
Ojan 3 ja alueen 4 kohdalla todettu rakenne 1 liittyy selvästi historiallisen ajan asuinpaikkaan. Osa rakenteesta saattaa olla rakennuksen perustusta, osa on niin kevytrakenteista, että jokin muu käyttö on todennäköisempää – esimerkiksi rinteen pengertäminen. Rakenne saattaa liittyä

vuoden 1792 karttaan merkittyihin kymnaasin laulunopettaja Gottsmanin tontin laidassa sijainneisiin rakennuksiin, jotka on ilmeisesti rakennettu 1700-luvun jälkipuolella (Hedengran 1792 ja siihen liittyvä tonttiluettelo).

25.2.2019

Ville Laakso

Vanhoja karttoja:

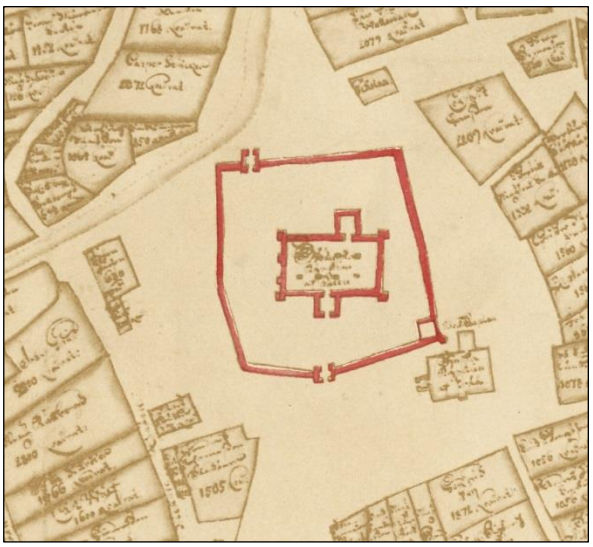

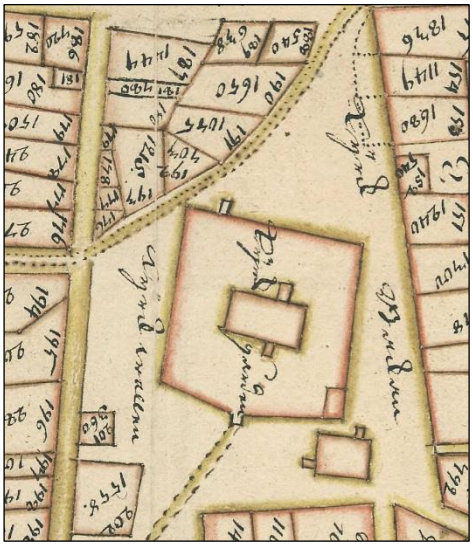

Vasen vuodelta 1696 ja oikea 1690 luvulta tai v. 1711 (Brotherus)

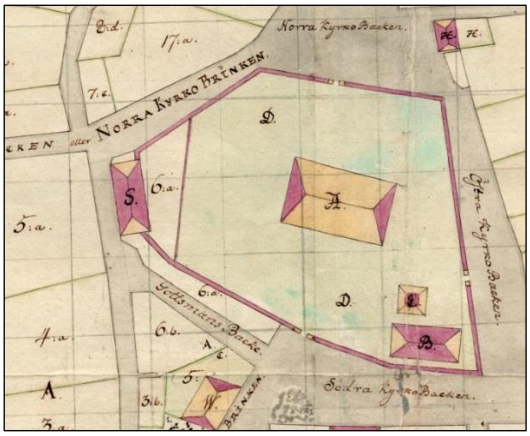

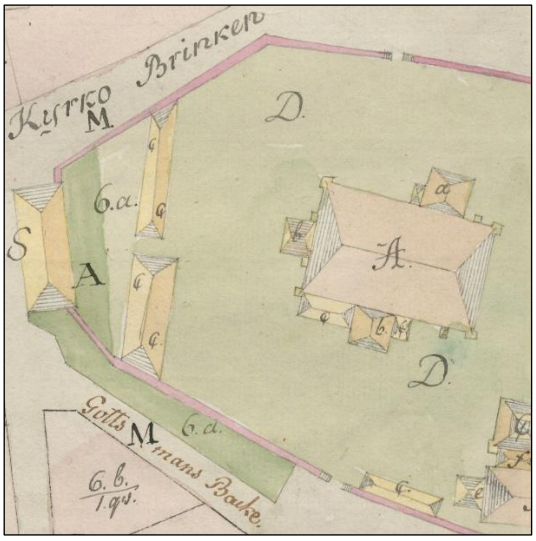

Vasemmalla ylempi Hedengrenin v. 1792 Porvoon kaupungin kartta ja alla saman tekijän v. 1792 Porvoon tonttikartta.

Alla on tonttikartalle merkityn eteläisemmän talon paikannus kaivauskartalle. Paikannuksen tarkkuus on arviolta noin 1 metri.

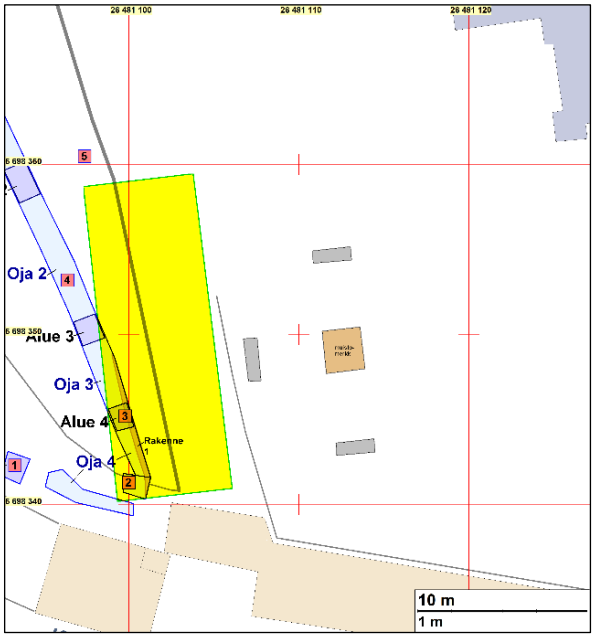

Luettelo maanäytteistä

HAUTA	SELITYS	HUOMIO
H 19	vatsan kohdalta	
H 21	vatsan kohdalta arkun kannen alta	
H 24	polttohaudan itäosa	
H 24	polttohaudan eteläosa	
H 25	palaneiden luiden keskittymä	reisiluun pohjoispuolelta
H 32	polttohaudan koko maa-aines	

Yleis- ja työkuvia

Koekaivaus alkamassa ja käynnissä kesäkuussa 2017.

kaivaus syksyllä 2017 Aluetta 1 kaivetaan.

Alla Roiha ja Laakso alueella 1

Sepänmaa seuloo ja Koskinen prismakepin varressa

Kaivaustyötä

Kaivaus on päättynyt, kuopat täytetty ja merkitty aurauskepein.

Lähteet

Brotherus, 1696: Geometrisk Grund Ritning uppå Borgå Stad, Finland, Borgå Härad. Kansallisarkisto.

Brotherus, 1711 (?): Borgå Stadens tomter. Riksarkivet.

Hedengran, Nils 1792. *Charta utdrag öfver Borgå stads tomter*. Kaupunkikartat Porvoo 3, Kansallisarkisto.

Hedengran, Nils 1792. *Geometrisk Charta öfver Sjö Staden Borgå uti StorFurstenDömet Finland och Kymmenegårds Lähn.* Kansallisarkisto.

Löydöt

Koordinaatit ovat viitteelliset ja ne osoittava noin alueen, ojan tai haudan keskipisteeseen. Paksunnetut koordinaatit, joissa on myös z-luku, ovat takymetrillä mitattuja. KM 41578.

KM ala	Alue	Tarkennus	löytö	kuvaus	N	E	Z	kpl	paino
1	KK 3		palanutta luuta		6698345,20	26481099,80		7	1
2	KK 3		luuta	Palamatonta. Mahdollinen leikkausjälki.	6698345,20	26481099,80		1	0,5
3	KK 3		kalan suomuja ja kiduskannen osia		6698345,20	26481099,80		4	0,2
4	KK 3		tasolasia.	Retusointia ainakin yhdessä kappaleessa.	6698345,20	26481099,80		7	14,4
5	KK 3	tiilimurskakerros	punasavikeramiikkaa.	Matalan lautasen pohjan reunasta. Ulkopinnalla vaakasuoraa viivakoristelua, sisäpinnalla jälkiä vihreästä lasituksesta.	6698345,20	26481099,80		1	3,1
6	KK 4	0-60 cm	palanutta luuta		6698353,20	26481096,40		1	0,2
7	KK 4	60-108 cm.	tasolasi	Vihertävää. Retusointia.	6698353,20	26481096,40		1	2,5
8	KK 6	0 – 60 cm + sekoittunut pintamaa.	palanutta luuta	joukossa ainakin kaksi kalan nikamaa.	6698366,10	26481088,20		28	9,9
9	KK 6	sek. pintamaa	Keramiikkaa.	Profiloidun astian reunapala. Savimassa tummaa, heikosti poltettua kivisavikeramiikkaa(?). Ulkopinnalla vaalea lasitus sekä kolme koristejuovaa astian suun lähellä. Sisäpinnan lasitus tummanruskea. (Keskiaikaista?)	6698366,10	26481088,20		1	21,2
10	KK 6	60 – 85 cm.	Keramiikkaa.	Siru. Hiekka- ja kivimurskasekoitteista. Ulkopinnat puuttuvat. Rautakauden tai varhaisen keskiajan keramiikkaa.	6698366,10	26481088,20		1	0,9
11	KK 6	60 – 85 cm.	palanutta luuta		6698366,10	26481088,20		12	12,1
12	KK 6	60- 85 cm	Kruunukaakeli	Materiaali punasavea. Valkoisiksi rapautuneen lasituksen pintaa ulkopinnalla. Esineen tasaisilla pinnoilla rappauksen jäänteitä – lienee siis uusiokäytetty muurauksessa tms. 1500-1600-luvun kruunukaakeli.	6698366,10	26481088,20		1	yli 300g
13	KK 6	60- 85 cm	palanutta luuta		6698366,10	26481088,20		5	11,3

KM ala	Alue	Tarkennus	löytö	kuvaus	N	E	Z	kpl	paino
14	KK 6	60- 85 cm	tasolasia	Epäsäännöllisen neliön muotoinen kappale. Ohutta vihreää lasia. Mahdollista retusointia kaikilla sivuilla.	6698366,10	26481088,20		1	10
15	KK 7	0 – 30 cm	palanutta luuta		6698374,60	26481092,70		45	42,4
16	KK 7	0 – 30 cm	keramiikkaa	Sekoitteena hienoa hiekkaa / kivimurskaa. Kova poltto,	6698374,60	26481092,70		1	1,4
17	KK 7	25-35 cm	palanutta luuta	Tummasta maasta ja sen viereltä.	6698374,60	26481092,70		18	21,1
18	KK 7	35-55 cm	palanutta luuta		6698374,60	26481092,70		23	27,7
19	KK 8	0 – 25 cm	palanutta luuta		6698376,10	26481091,20		20	11,9
20	KK 8	25 – 70 cm	palanutta luuta		6698376,10	26481091,20		12	14
21	KK 8	25 – 70 cm	saviastian pohjapala	vaaleanoranssi savimassa. Vaaleaa lasitusta pohjan sekä ulko- että sisäpinnalla että seinämässä.	6698376,10	26481091,20		1	30,9
22	KK 8	80 – 95 cm	palanutta luuta		6698376,10	26481091,20		36	33,7
23	KK 8	80 – 95 cm	saviastian reunapala	punasavikeramiikkaa. Ei lasitusta. Lievästi profiloitu.	6698376,10	26481091,20		1	101,1
24	KK 8	95 – 110 cm	palanutta luuta	hautojen pinnan puhdistus	6698376,10	26481091,20		13	9,9
25	KK 9	0 – 100 cm	palanutta luuta		6698378,20	26481091,70		95	80,3
26	KK 10	0 – 90 cm	palanutta luuta	joukossa ainakin yksi kalan nikama.	6698357,82	26481087,73		50	39,8
27	A 1	sekoittunut kerros	palanutta luuta		6698369,80	26481088,50		25	35,9
28	A 1	sekoittunut kerros	punasavikeraamisen esineen katkelma	mahdollisesti keraamisen padan kannen katkelma.	6698369,80	26481088,50		1	14,4
29	A 1	Laajennus. Kellertävä sek. hk.	palanutta luuta		6698369,80	26481088,50		74	93,5
30	A 1	Laajennus. Kellertävä sek. hk., 85 – 130 cm	palanutta luuta		6698369,80	26481088,50		46	60,9
31	A 1	Laajennus. Kellertävän hiekan alta tullut tumma kerros; 130 cm ja syvempää	palanutta luuta		6698369,80	26481088,50		70	101,2
32	A 1	Laajennus. Viemärikaivannon harmaa maa.	palanutta luuta		6698369,80	26481088,50		44	68,8
33	A 1	Laajennus. Viemärikaivannon harmaa maa.	keramiikkaa	Vaaleanoranssi savimassa. Ulkopinnalla oranssi lasitus ja vaakasuoria juovia. Kappale pohjan reunan tuntumasta.	6698369,80	26481088,50		1	5,8
34	A 1	alue 1 laajennus. ”harmaa viemärikaivanto”	keramiikkaa	kivisavikeramiikkaa. Pieni kylkipala,	6698369,80	26481088,50		1	6

KM ala	Alue	Tarkennus	löytö	kuvaus	N	E	Z	kpl	paino
35	A 1	pohjoispääty. Putki - kaivo-kaivannon harmaa täyttöhiekka	palanutta luuta		6698369,80	26481088,50		23	28
36	A 1	H 26 täytemaa. Liki hautaa n:o 26.	palanutta luuta		6698370,20	26481088,70		12	6,2
37	A 1	luukeskittymä harmaan sekoit. krs ja ruskean hiekan rajoilta. N. 135 cm syv.	palanutta luuta		6698369,80	26481088,50		10	5,8
38	A 1	sekoittunut kellertävä hka. yli 130 cm syv.	palanutta luuta		6698369,80	26481088,50		11	14,3
39	A 1	kasasta (laajennuksen)	palanutta luuta		6698369,80	26481088,50		29	20,8
40	A 1	harmaa sek. maa. (Viemärikai-vanto)	palanutta luuta		6698369,80	26481088,50		1	1
41	A 1	harmaa sek. maa. (Viemärikai-vanto)	tasolasia	Vihreää. retusoitua.	6698369,80	26481088,50		1	6,1
42	A 1	sek.krs	palanutta luuta		6698369,80	26481088,50		99	122,6
43	A 1	sek.krs	keramiikkaa	astian kahvan katkelma. harmaa tiivis savimassa, tummanruskea lasite.	6698369,80	26481088,50		1	33,8
44	A 1	sek. krs	keramiikkaa	Reunapalan katkelma. Vaaleanharmaa savimassa. Ei lasitetta.	6698369,80	26481088,50		1	2
45	O 1	sek. krs	kalan suomuja ja nikamia		6698364,20	26481091,20		5	0,2
46	O 1	sek.krs	kvartsiesine	Retusointia yhdellä kaarevalla sivulla.	6698364,20	26481091,20		1	2,2
47	O 1	sek.krs	tasolasia	Yhdellä kapealla reunalla retusointia. Hilseilevää vihertävää lasia. Paksuus n. 1,5 mm.	6698364,20	26481091,20		1	3,2
48	O 1		keramiikkaa	Siru. mahd. ns. itämerenkeramiikkaa,	6698364,20	26481091,20		1	0,7
49	O 1		palanutta luuta		6698364,20	26481091,20		1	1,7
50	A 1	Pohjoispääty. 100-160 cm syv. Kellanruskea hiekka jossa nämä muutamat löydöt.	palanutta luuta		6698369,80	26481088,50		22	15,9
51	O 2	120 cm (sek. krs)	palanutta luuta		6698354,60	26481095,80		10	14,5
52	O 2		ongenkoukku	rautaa	**6698352,95**	**26481096,58**	**18,67**	1	5,1
53	O 2		tasolasia	n. 1,5 mm paksua. Vihreää, vahvasti hilseilevää lasia. Yhdellä reunalla sään-nöllinen tiheä retusointi.	6698354,60	26481095,80		1	4
54	A 2	sek. pinta	palanutta luuta		6698359,00	26481093,70		14	17,6
55	A 2	sek. pinta	keramiikkaa	siru. Ei ehjiä pintoja. Tummanharmaata, kova poltto. Sekoitteena hieman hiekkaa	6698359,00	26481093,70		1	1,1

KM ala	Alue	Tarkennus	löytö	kuvaus	N	E	Z	kpl	paino
				/ kivimurskaa. Mahdollisesti ns. itämeren keramiikkaa.					
56	A 2	sek.pinta	punasavikeramiikkaa	kahdesta eri astiasta, eri tyyppejä. Toisessa lasitetta ulkopinnalla.	6698359,00	26481093,70		2	25,5
57	A 2	sek. pinta	kvartsia	särkyneitä kappaleita. Mahdollisia, mutta epävarmoja iskoksia.	6698359,00	26481093,70		2	2,9
58	R 1	tiilirakenne, rakenne 1	arkun kahva	rautaa. Kahdessa osassa.	**6698342,17**	**26481101,08**	**18,12**	1	182
59	R 1	Rakenne 1 alareunan tasalta.	arkun kahva	rautaa.	**6698343,24**	**26481100,18**	**18,04**	1	n. 1 kg
60	R 1	Rakenne 1 päältä.	palanutta luuta	siruja	6698342,17	26481101,08		3	0,6
61	R 1	Rakenne 1 päältä.	Tasolasia. Vihreää. Retusointia.		6698342,17	26481101,08		1	6,2
62	H 3	hauta 3	arkun kahva	rautaa. Hajonnut useaan osaan.	**6698364,51**	**26481091,78**	**18,64**	1	180
63	O 1	sek. krs	palanutta luuta		6698364,20	26481091,20		40	44,8
64	H 33	H 33. Ylävartalon oikea puoli.	neula	Hopeaa tai kupariseosta.	**6698371,12**	**26481089,48**	**18,08**	1	0,2
65	H 1-4	Hautojen 1 ja 4 välistä, niiden tasolta, ympäristöä tummemmasta maasta, 10 x 10 cm alalta.	palanutta luuta		**6698369,59**	**26481088,58**	**18,52**	11	3,1
66	H 32	Polttohaudan Hauta 32 tasosta ja alapuolelta.	palanutta luuta		**6698371,10**	**26481090,00**	**18,10**	9	9,6
67	H 2	Hauta 2	metallineulan pätkä		**6698370,50**	**26481089,40**	**18,70**	1	< 0,1 g
68	H 24	Hauta 24 länsiosa.	palanutta luuta		**6698370,60**	**26481088,70**	**17,80**	3	16,4
69	A 3	sekoittunut kerros (savi)	palanutta luuta		6698347,60	26481098,70		2	5,1

Löytöluettelon loppuosa tulee tarkentumaan ja muuttumaan kun konservointi on valmis

Luu-analyysissä

70	H 24	H24. Polttohaudan itäosa.	palanutta luuta	Ei tarkkaa tietoa mitä	**6698370,60**	**26481088,70**	**17,80**		
71	H 24	H24. Polttohaudan länsiosa.	palanutta luuta	Ei tarkkaa tietoa mitä	**6698370,60**	**26481088,70**	**17,80**		
72	H 25	H25. Palaneiden luiden keskittymä.	palanutta luuta	Ei tarkkaa tietoa mitä	**6698370,40**	**26481088,40**	**17,80**		
73	H 32	H32. Polttohaudan koko maa-aines.	palanutta luuta	Ei tarkkaa tietoa mitä	**6698371,10**	**26481090,00**	**18,10**		

Konservoinnissa

74	H 1	Hauta 1. Kallon alta. pronssia.	?		**6698369,66**	**26481088,28**	**18,62**
75	H 1	Hauta 1. Kallon alta. pronssia.	?		**6698369,76**	**26481088,28**	**18,61**
76	H 25	Hauta 25. Vasemman säären pohjoispuolella, arkun reunan kohdalla. Kuuluu mahdollisesti hautaan.	pronssia		**6698370,93**	**26481088,78**	**17,72**
77	H 26	Hauta 26.	?	orgaanista materiaalia ja metallia keski-vartalon kohdalta.	**6698370,20**	**26481088,70**	**17,80**
78	H 26	Hauta 26. kallon päältä.	?	orgaanista materiaalia ja metallia.	**6698370,20**	**26481088,70**	**17,80**
79	H 26	Hauta 26. Orgaanista ainesta sääriluiden distaalipäiden väistä, hautauksen tasossa.	?		**6698370,20**	**26481088,70**	**17,80**
80	H 26	Hauta 26. Länsipäätyä. Huom! neula kiinni puussa.	neula		**6698370,20**	**26481088,70**	**17,80**
81	H 26	Hauta 26. Keskivartalon kohdal-ta.	neula	ohut neula.	**6698370,20**	**26481088,70**	**17,80**
82	H 26	Hauta 26.		spiraalien löytyessä irronneet.	**6698370,22**	**26481088,68**	**17,73**
83	H 26	Hauta 26.		Metallispiraalia, kalloa ja sen ympäris-töä.	**6698370,20**	**26481088,70**	**17,80**
84	H 33	Hauta 33. Keskivartalon kohdal-ta.		Orgaanista materiaalia.	**6698371,20**	**26481089,50**	**18,10**
85	H 33	Hauta 33. Orgaanista materiaalia pään kohdalta, mm. kallon pääl-tä.		Orgaanista materiaalia.	**6698371,20**	**26481089,50**	**18,10**
86	H 33	Hauta 33. Keskivartalon kohdalta luita talteen otettaessa. Esineet löytyneet luuanalyysin yhteydes-sä.	?		**6698371,20**	**26481089,50**	**18,10**